

**СУМСЬКА МІСЬКА РАДА
КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА
СУМСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ КОМПЛЕКС № 16
ІМЕНІ ОЛЕКСІЯ БРАТУШКИ
«ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ –
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»
СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КУ Сумський НВК № 16 СМР)**

вул.Родини Янових, 12, м. Суми, 40020, тел / факс (0542) 61 51 15
e-mail: nvk16-sumy@ukr.net
Код згідно з ЄДРПОУ 21102348

Схвалено на засіданні
педагогічної ради
(протокол № 1 від 29.08.2025 р.)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор КУ СНВК № 16 СМР
Олена ПОЗНЯК

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом КУ СНВК № 16 СМР
від 29.08.2025 р. №109-ОД

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
на 2025/2026 навчальний рік**

**Комунальної установи
Сумський навчально-виховний комплекс № 16
імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа
І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад»
Сумської міської ради**

ЗМІСТ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА (ШКІЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	3
2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ.....	16
3. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ.....	18
4. ОПИС ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ.....	19
5. ПЕРЕЛІК ТИПОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ, НАВЧАЛЬНИХ ТА МОДЕЛЬНИХ ПРОГРАМ.....	28
6. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	41
7. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ.....	43
ДОДАТКИ 1-12.....	50

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА (ДОШКІЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ)

ВСТУП.....	62
1. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВАНТАЖЕННЯ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВИХОВАНЦІВ.....	68
2. ПЕРЕЛІК, ЗМІСТ, ТРИВАЛІСТЬ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНІХ ЛІНІЙ, ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇХ ВИВЧЕННЯ.....	73
3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	81
4. ОПИС ТА СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	85
5. ІНСТРУМЕНТИ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	89

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА (ШКІЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ)

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітня програма - це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом загальної середньої освіти для досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом загальної середньої освіти результатів навчання.

Освітня програма розроблена закладом загальної середньої освіти на основі державних освітніх стандартів і зразків освітніх навчальних програм, курсів, дисциплін. Педагогічний колектив керується вимогами нормативної бази, що визначає обов'язковий мінімум змісту та вимоги до рівня підготовки учнів за відповідною освітньою програмою на 2025/2026 навчальний рік.

Структурно освітня програма закладу є наскрізною, розробленою для декількох рівнів освіти (початкової, базової та старшої загальної середньої освіти). Програма кожного рівня навчання у спрощеному вигляді являє собою сукупність предметних основних і додаткових освітніх програм, а також опис технологій їхньої реалізації. Таким чином, вона визначає єдність взаємопов'язаних основних і додаткових освітніх програм і відповідних їм освітніх технологій, що визначають зміст освіти, спрямованих на досягнення прогнозованого результату діяльності закладу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів.

Освітня програма спрямована на всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві.

Освітня програма передбачає:

- забезпечення повноти, систематичності та усвідомленості знань, їх міцності та дієвості, що виражається в свідомому оперуванні ними, у здатності

мобілізувати попередні знання для отримання нових, а також сформованість найважливіших як спеціальних, так і загально-навчальних умінь і навичок;

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини, розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей дітей.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації у закладі єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової та базової середньої освіти.

Нормативно-правова база:

стаття 53 Конституції України.

Закон України «Про освіту».

Закон України «Про повну загальну середню освіту».

Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти».

Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 (із змінами внесеними згідно з Постановами КМ України від 24.07.2019 № 688).

Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року №898.

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392.

Постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 2024 року №841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні».

Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року №957 «Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти».

Розпорядження Кабінету Міністрів №988 від 14.12.2016 року «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року».

Розпорядження Кабінету Міністрів від 13 грудня 2017 р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».

Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.09.2024 року 1276).

Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 8 вересня 2020 року №1115, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 за № 941/35224.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.03.2018 №283 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743-22 Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743-22 Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3- 4 клас.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 №814 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 р. №677 «Про затвердження Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти» (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 липня 2018 р. № 865/32317).

Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.03.2021 р. №268 «Про деякі питання про переведення учнів на наступний рік навчання».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.03.2018 №283 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України 09.08.2024 № 1120).

Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.06.2025 №890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 року

№ 1222 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», (зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН №1009 від 19 серпня 2016 року).

Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти» зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517 (зі змінами) в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 03.06.2025 р. №808.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.05.2024 р. №714 «Про затвердження Змін до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 червня 2024 р. за № 819/42164.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 №762 «Про затвердження порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання».

Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 № 1182 зі змінами внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2025 №808 «Про затвердження Порядку утворення та умов функціонування спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти».

«Методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 №563 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 13.06.2024 №836.

Наказ Міністерства охорони здоров'я України №1371 від 01 серпня 2022 року «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 18 серпня 2022 року за № 932/38268.

Санітарний регламенту для закладів загальної середньої освіти затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394.

Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-190 від 02.04.2018 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи».

Лист Міністерства освіти і науки України від 18.05.2018 № 1/9-322 «Роз'яснення щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей, можливість якої передбачена Державним стандартом початкової освіти, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21 лютого 2018 р.».

Лист Міністерства освіти і науки України від 27.10.2023 р. №1/16742-23 «Про застосування державної мови у сфері освіти».

Лист Міністерства освіти і науки України від 10.04.2020 № 1/9-205 «Щодо зміни назви навчального предмета».

Лист Міністерства освіти і науки України від 18.05.2012 №1/9-384 «Про організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах».

Лист Міністерства освіти і науки України від 14 березня 2025 р. №1/4895-25 «Про окремі питання оцінювання результатів навчання».

Лист Міністерства освіти і науки України від 13.08.2025 р. №1/16828-25 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році».

Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами, 2024 р.

Статут закладу загальної середньої освіти.

Стратегія розвитку.

За статутом Комунальна установа Сумський навчально-виховний комплекс № 16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради – є навчальним закладом комбінованого типу, який забезпечує реалізацію права громадян на здобуття дошкільної та повної загальної середньої освіти.

Режим роботи освітнього закладу: п'ятиденний.

Мова навчання – українська.

Змінність навчання – І зміна – 1-11 класи, початок занять о 8.00.

У 2025/2026 навчальному році буде функціонувати ГПД – 1 група (30 учнів).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20.08.2025 р. № 1003 навчальний рік розпочинається 01 вересня 2025 року. Освітній процес триватиме до 30 червня 2026 року.

Форма навчання інституційна очна (денна), індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж), інклюзивна. У військовий час та неможливості відвідування закладу здобувачами освіти в освітній процес впроваджуються технології дистанційного навчання з використанням освітніх платформ Microsoft Teams, Google Classroom, Google Meet.

Мережа закладу та орієнтовний контингент здобувачів освіти на 2025/2026 навчальний рік:

- мережа класів школи І ступеня та орієнтовний контингент здобувачів освіти становить 5 класів: 1-х класів – 1 (18 чоловік), 2-х класів – 1 (14 чоловік), 3-х класів – 1 (12 чоловік), 4-х класів – 2 (27 чоловік).

- мережа класів школи ІІ ступеня та орієнтовний контингент здобувачів освіти становить 7 класів: 5-х класів – 1 (33 чоловіки), 6-х класів – 2 (40 чоловіки), 7-х класів – 1 (36 чоловік), 8-х класів – 1 (35 чоловік), 9-х класів – 2 (43 чоловіки).

- мережа класів школи III ступеня та орієнтовний контингент здобувачів освіти становить: 10-х класів – 1 (25 чоловік), 11 класів – 1 (19 чоловік).

Ліцензований обсяг закладу – 480 здобувачів освіти 1-11 класів.

Тривалість уроків у закладі становить: у 1 класах – 35 хвилин, у 2-4 класах – 40 хвилин, у 5-11 класах – 45 хвилин, перерви між уроками такі, що передбачені Санітарним регламентом.

Згідно з Законом України «Про повну загальну середню освіту», навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, основної і старшої школи.

Державна підсумкова атестація учнів 4,9,11 класів здійснюється у відповідності до наказу Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 року № 1369 «Про затвердження порядку проведення державної підсумкової атестації», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 2 січня 2019 року за № 8/32979, зі змінами від 16.05.2024 р. № 689.

У закладі відповідно Концепції профільного навчання в старшій школі, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.09.2009 №854 «Про затвердження нової редакції профільного навчання у старшій школі» здійснюється профільне навчання за гуманітарним профілем.

Клас	Напрямок	Предмет
10-А	Філологічний	Українська мова, українська література
11 -А	Філологічний	Українська мова, англійська мова

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями, які реалізуються наступними предметами:

- для 1-4 класів:

Навчальні предмети /інтегровані курси
Українська мова
Іноземна мова
Математика
Я досліджую світ
Дизайн і технології
Інформатика
Мистецтво
Фізична культура

- для 5-6 класів:

Освітня галузь	Предмети, якими реалізується
Мовно-літературна	Українська мова

	Українська література
	Зарубіжна література
	Англійська мова
Математична	Математика
Природнича	Інтегрований курс «Природничі науки»
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»
	Етика
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти
	Інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія»
	Громадянська освіта
Інформатична	Інформатика
Технологічна	Технології
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»
Фізична культура	Фізична культура

- для 7-го класу:

Освітня галузь	Предмети, якими реалізується
Мовно-літературна	Українська мова
	Українська література
	Зарубіжна література
	Англійська мова
	Німецька мова
Математична	Алгебра
	Геометрія
Природнича	Біологія
	Географія
	Фізика
	Хімія
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»
Громадянська та історична	Історія України.
	Всесвітня історія
	Громадянська освіта
Інформатична	Інформатика
Технологічна	Технології
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»

Фізична культура	Фізична культура
------------------	------------------

- для 8-го класу:

Освітня галузь	Предмети, якими реалізується
Мовно-літературна	Українська мова
	Українська література
	Зарубіжна література
	Англійська мова
	Німецька мова
Математична	Алгебра
	Геометрія
Природнича	Біологія
	Географія
	Фізика
	Хімія
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»
	Підприємництво і фінансова грамотність
Громадянська та історична	Історія України.
	Всесвітня історія
	Громадянська освіта
Інформатична	Інформатика
Технологічна	Технології
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»
Фізична культура	Фізична культура

- для 9-х класів:

Освітні галузі	Предмети, якими реалізується
Мови і літератури	Українська мова
	Українська література
	Перша іноземна мова (англ.)
	Друга іноземна мова (нім.)
	Зарубіжна література
Суспільствознавство	Історія України
	Всесвітня історія
	Основи правознавства
Мистецтво	Мистецтво
Математика	Алгебра
	Геометрія

Природознавство	Біологія
	Географія
	Фізика
	Хімія
Технології	Трудове навчання
	Інформатика
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я
	Фізична культура

- для 10-11-х класів:

Освітні галузі	Предмети, якими реалізується
Мови і літератури	Українська мова
	Українська література
	Зарубіжна література
	Іноземна мова (англійська)
Суспільствознавство	Історія України
	Всесвітня історія
	Громадянська освіта
Мистецтво	Мистецтво
Математика	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрії)
Природознавство	Біологія і екологія
	Географія
	Фізика і астрономія
	Хімія
Технології	Інформатика
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура
	Захист України

До навчального плану входять інваріантна та варіативна складові частини змісту повної загальної середньої освіти. В інваріантній складовій частині визначено необхідну кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, враховуючи вимоги додержання Державного стандарту загальної середньої освіти.

Варіативна складова навчального плану сформована відповідно до типу освітнього закладу, запитів здобувачів освіти, якісного складу педагогічних кадрів, навчально – методичного та матеріально – технічного забезпечення.

Враховуючи індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти, рішенням педагогічної ради (протокол № 1 від 29.08.2025 року) конкретизовано варіативну складову навчального плану, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової.

Години корекційно-розвиткової роботи:

Клас	Предмет	Кількість годин
4-Б	Корекція мовлення	5
	Корекція розвитку	3
	Логоритміка	2
	Лікувальна фізкультура	2

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами:

Клас	Освітня галузь	Навчальний предмет	Кількість годин
5-А	Мовно-літературна	Українська література	0,5
5-А	Природнича	Інтегрований курс «Природничі науки»	1
5-А	Мовно-літературна	Англійська мова	0,5
5-А	Математична	Математика	1
5-А	Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянська освіта	1
5-А	Інформатична	Інформатика	1
5-А	Технологічна	Технології	1
5-А	Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1
6-А, 6-Б	Мовно-літературна	Українська література	1
6-А, 6-Б	Мовно-літературна	Англійська мова	1
6-А, 6-Б	Математична	Математика	2
6-А, 6-Б	Природнича	Інтегрований курс «Природничі науки»	3
6-А, 6-Б	Природнича	Географія	2
6-А, 6-Б	Громадянська та історична	Інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія»	3

6-А, 6-Б	Технологічна	Технології	2
6-А, 6-Б	Інформатична	Інформатика	2
6-А, 6-Б	Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2
7-А	Мовно-літературна	Українська література	0,5
7-А	Мовно-літературна	Англійська мова	0,5
7-А	Мовно-літературна	Німецька мова	2
7-А	Математична	Алгебра	0,5
7-А	Математична	Геометрія	0,5
7-А	Громадянська та історична	Історія України	1
		Всесвітня історія	0,5
7-А	Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1
8-А	Мовно-літературна	Українська література	0,5
8-А	Мовно-літературна	Англійська мова	0,5
8-А	Мовно-літературна	Німецька мова	2
8-А	Математична	Алгебра	0,5
8-А	Математична	Геометрія	0,5
8-А	Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0,5
8-А	Соціальна і здоров'язбережувальна	Підприємництво і фінансова грамотність	0,5
8-А	Громадянська та історична	Історія України	0,5
		Всесвітня історія	0,5
8-А	Інформатична	Інформатика	0,5

Міжгалузеві інтегровані курси:

Клас	Освітня галузь	Навчальний предмет	Кількість годин
5-А	Соціальна і здоров'язбережувальна	Етика	0,5
6-А, 6-Б	Соціальна і здоров'язбережувальна	Етика	1

Додаткові години варіативної складової розподіляються на:

- збільшення годин на вивчення предметів, подолання освітніх втрат:

Клас	Предмет	Кількість годин
1-А	Математика	1
2-А	Математика	1
3-А	Українська мова та літературне читання	1
4-А	Українська мова та літературне читання	1
4-Б	Трудове навчання	1
9-А, 9-Б	Українська мова	1
9-А, 9-Б	Англійська мова	2
9-А, 9-Б	Алгебра	1
10-А	Українська мова	2
10-А	Українська література	2
10-А	Математика (алгебра і початку аналізу та геометрія)	0,5
11-А	Українська мова	2
11-А	Англійська мова	3

- на індивідуальні заняття:

Клас	Предмет	Кількість годин
4-Б	Математика	1
10-А	Біологія	0,5
10-А	Історія України	0,5
11-А	Математика	0,5
11-А	Історія України	0,5
11-А	Біологія	0,5

При розподілі годин варіативної складової навчального плану враховано, що гранично допустиме навантаження вираховується на одного учня.

У межах галузі «Громадянська та історична» у 5-му класі вивчатиметься курс «Вступ до історії України та громадянська освіта», у 6-их класах вивчатиметься інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія».

З метою формування і розвитку в здобувачів освіти комплексу ключових, міжпредметних і предметних компетентностей у процесі опанування художніх цінностей та способів художньої діяльності шляхом здобуття власного естетичного досвіду в 9-х класах викладається «Мистецтво».

У 2025/2026 навчальному році визначено порядок викладання предметів інваріантної та варіативної складових, на які виділено не цілу (дробову: 0,5; 1,5; 2,5 тощо) кількість годин.

Розподіл годин на предмети, що мають неповну кількість годин з потижневим чередуванням:

Класи	Предмет	К-ть годин	I, III тиждень	II, IV тиждень
5-А, 6-А, 6-Б	Інтегрований курс «Природничі науки»	2,5	2 год.	3 год.
5-А, 6-А, 6-Б	Етика	0,5	1 год.	0 год.
6-А, 6-Б, 7-А, 8-А, 9-А, 9-Б, 10-А, 11-А	Історія України	1,5	1 год.	2 год.
6-А, 6-Б, 7-А, 8-А	Громадянська освіта	0,5	1 год.	0 год.
9-А, 9-Б	Українська мова	2,5	2 год.	3 год.
9-А, 9-Б	Алгебра	2,5	2 год.	3 год.
9-А, 9-Б, 10-А	Географія	1,5	1 год.	2 год.
10-А	Хімія	1,5	1 год.	2 год.

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517 (зі змінами) в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 03.06.2025 р. №808 в закладі запроваджується поділ класів на групи з інформатики, української мови, англійської мови, німецької мови, технологій, трудового навчання.

Обсяг домашніх завдань визначається згідно з Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом МОЗ України від 25 вересня 2020 року № 2205.

Вивчення навчальних предметів та предметів варіативної складової навчального плану у 1-11 класах у 2025/2026 навчальному році здійснюється за програмами, підручниками та навчальними посібниками, рекомендованими для використання у закладах загальної середньої освіти, які мають гриф Міністерства освіти і науки України.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється:

- 1-4 класи відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

- 5-8 класи відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

- 9-11 класи відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 року № 1222 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», (зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН № 1009 від 19 серпня 2016 року).

РОЗДІЛ II. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Відповідно до пункту 4 ст. 12 Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на початок поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Навчання за освітньою програмою *базової середньої освіти* можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних

предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2019 р. за № 852/33823.

Здобувати *повну (профільну) загальну середню освіту* можуть особи, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію за курс базової загальної середньої освіти в разі її проведення.

Згідно з пунктом 5 ст. 12 Закону України «Про освіту» особи з ООП можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової та базової середньої освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

З метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві у закладі функціонують 14 класів з інклюзивним навчанням, де навчаються 27 учнів з ООП.

Інклюзивні класи в закладі відкриті на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) учнів та висновків про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром. Інклюзивне навчання здійснюється з урахуванням визначених труднощів дітей з ООП та рівнів підтримки зазначених у висновках ІРЦ.

Організація інклюзивного навчання у закладі освіти здійснюється відповідно до ст. 20 Закону України «Про освіту», ст. 7 та 26 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021р. №957 (зі змінами затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2022 р. №483).

Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється за типовими навчальними програмами, підручниками та посібниками, рекомендованими МОН України для закладів загальної середньої освіти.

Відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання для учнів, які потребують підтримки в освітньому процесі, у закладі освіти формуються команди психолого-педагогічного супроводу до складу яких обов'язково входить представник інклюзивно-ресурсного центру.

Для організації інклюзивного навчання учня команда супроводу протягом двох тижнів з початку навчання складає його індивідуальну програму розвитку за формою, визначеною Порядком, програма розвитку підписується всіма членами команди, одним з батьків (іншим законним представником) учня та затверджується керівником закладу освіти, а також переглядається не рідше ніж двічі на рік та враховується педагогічними працівниками під час освітнього процесу в інклюзивному класі.

Учням відповідно до рівня підтримки, рекомендацій, наданих фахівцями ІРЦ у висновках та індивідуальної програми розвитку надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) у вигляді занять. Корекційно-розвиткові заняття проводяться педагогами, які мають спеціальну освіту. Кожен учень має індивідуальний розклад корекційно-розвиткових занять.

Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу в класах з інклюзивним навчанням забезпечує асистент вчителя. Посадові обов'язки якого визначаються його посадовою інструкцією, розробленою відповідно до вимог чинного законодавства, а індивідуальні соціальні та соціально-побутові потреби учнів, за необхідності, забезпечуються асистентом учня (асистентом учня може бути один з батьків (інший законний представник), особа, уповноважена ними, або соціальний працівник, що надає послугу супроводу під час інклюзивного навчання).

Протягом усього навчального року здійснюється психолого-педагогічний, методичний супровід дітей з особливими освітніми потребами працівниками психологічної служби (практичним психологом, соціальними педагогами) закладу та педагогічними працівниками.

Практичний психолог закладу надає систематичну консультативну допомогу педагогічним працівникам, які працюють в інклюзивних класах, у створенні сприятливих умов адаптації, психологічно комфортного перебування в учнівських колективах дітей з особливими освітніми потребами, вивчає стан адаптації. Учні з ООП залучаються до позакласних і позашкільних заходів з урахуванням її інтересів, побажань, індивідуальних особливостей та стану їх здоров'я.

РОЗДІЛ III. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти на 2025/2026 навчальний рік становить:

- для учнів 1-х класів-805 годин/навчальний рік;
- для учнів 2-х класів-875 годин/навчальний рік;
- для учнів 3-х класів- 910 годин/навчальний рік;
- для учнів 4-х класів- 910 годин/навчальний рік;
- для учнів 5-х класів-1085 годин/навчальний рік;
- для учнів 6-х класів-1190 годин/навчальний рік;
- для учнів 7-х класів-1225 годин/навчальний рік;

- для учнів 8-х класів-1260 годин/навчальний рік,
- для учнів 9-х класів-1260 годин/навчальний рік;
- для учнів 10-х класів -1330 год/навчальний рік;
- для учнів 11-х класів -1330 год/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для учнів 1-4-х класів (додаток 1, 2, 3, 4, 5), для 5-6 класів (додаток 6,7), 7-8 класів (додаток 8, 9), для 9 класу (додаток 10), для 10 класу (додаток 11), для 11 класу (додаток 12).

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено Постановами Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688, від 23.11.2011 № 1392, від 30 вересня 2020 р. № 898.

Перелік навчальних предметів/ інтегрованих курсів для 1-4-х класів НУШ:

Українська мова, іноземна мова, математика, я досліджую світ, дизайн і технології, інформатика, мистецтво, фізична культура.

Перелік освітніх галузей для 4-Б спеціального класу:

Мовно-літературна, математична, природнича. Соціальна і здоров'язбережувальна. Громадянська та історична, технологічна, інформатична, мистецька, фізкультурна.

Перелік освітніх галузей 5-8 класів НУШ:

Мовно-літературна, математична, природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, технологічна, інформатична, мистецька, фізична культура.

Перелік освітніх галузей для школи II ступеня:

Мови і літератури, суспільствознавство, мистецтво, математика, природознавство, технології, здоров'я і фізична культура

Перелік освітніх галузей для школи III ступеня:

Мови і літератури, суспільствознавство, мистецтво, математика, природознавство, технології, здоров'я і фізична культура.

РОЗДІЛ IV. ОПИС ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ

Загальні вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе та навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основ цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування умінь і навичок, необхідних для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають

співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність у житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних із різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, щопередбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (закладі загальної середньої освіти, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовляють формування ставлення до них.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння. як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти за освітніми галузями конкретизовано в Державних стандартах.

Ключові компетентності

Результати навчання здобувачів освіти повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістовно-інформаційних, операційно і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду.

Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою (і рідною - у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання та розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас. Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух (за допомогою американської дактильної абетки), зміст автентичних текстів; читати та розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно (за допомогою дактильної абетки), письмово, за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;

		висловлювати свої думки, почуття та ставлення; використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови (української жестової мови) та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії (у тому числі альтернативні засоби спілкування) відповідно до різних потреб. Навчальні ресурси: підручники, словники, жестівники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у розпізнаванні проблем, що виникають у довкіллі; природничих науках і технологіях	Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та

		діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні

		стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
8	Соціальна громадянська компетентності	і Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність самовираження сфері культури	і Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог (в тому числі за допомогою української жестової мови, альтернативних засобів спілкування), національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних

		видах мистецтва.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проєкти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі *предмети* – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються над предметні, міжкласові та загально гімназійні проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежність від цілей і

змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних

	методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Очікуванні результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня (затверджені наказами МОН України від 12.08.2022 року № 743-22), II ступеня (затверджені наказами МОН України від 19.02.2021 № 235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України 09.08.2024 №1120), від 20.04.2018 № 405) та III ступеня (затверджені наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України 20.06.2025 №890))

РОЗДІЛ V. ПЕРЕЛІК ТИПОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ, НАВЧАЛЬНИХ ТА МОДЕЛЬНИХ ПРОГРАМ

Навчальний план на 2025/2026 навчальний рік складений за Типовими освітніми програмами закладів загальної середньої освіти, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Таблиця до освітньої програми	Класи	Типова освітня програма	Примітка
Таблиця 1	1-А, 2-А	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас, наказ МОН України від 12.08.2022 року № 743-22;	з 5-денним режимом занять, з навчанням українською мовою
Таблиця 1	3-А, 4-А	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас, наказ МОН України від 12.08.2022 року № 743-22;	з 5-денним режимом занять, з навчанням українською мовою

Таблиця 9	4-Б	Типова освітня програма, початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами (Наказ МОН від 26.07.2018 № 814);	з 5-денним режимом занять, з навчанням українською мовою
Додаток 3	5-А, 6-А, 6-Б, 7-А, 8-А	Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 №1120);	з 5-денним режимом занять, з навчанням українською мовою
Таблиця 10	9-А	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405;	з 5-денним режимом занять, з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов
Таблиця 2,3	10-А, 11-А	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2025 №890).	з 5-денним режимом занять, з українською мовою навчання, технологічний профіль

**Перелік
програм 1-2 класи НУШ
(затвердженої Колегією МОН України від 23.02.2018 року
наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22)**

Навчальна програма	автор (и)
Типова освітня програма для 1-2 класів для закладів загальної середньої освіти	О.Я. Савченко

**Перелік
програм 3-4 класи НУШ
(затвердженої Колегією МОН України від 23.02.2018 року
наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22)**

Навчальна програма	автор(и)
Типова освітня програма для 3-4 класів для закладів загальної середньої освіти	О.Я. Савченко

**Перелік
модельних програм 5-6 класи НУШ
(затверджені наказом МОН України від 12.07.2021 №795)**

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.
	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова Т.Б., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Сліжук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.
	«Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Мецевко- Бекерська Л.В., Рудницька Н.П., Туряниця В.Г., Ковальова Л.Л., Орлова О.В., Юлдашева Л.П., Лебідь Д.О.

	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотнікова С.І., Роваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.М., Добра О.М., Кіор Т.М.
Математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
Природнича	Модельна навчальна програма «Природничі науки. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Засекіна Т.М., Білик Ж.Р., Лашевська Г.А., Яценко В.С.
Соціальна та здоров'язбережувальна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Гущина Н.І., Василяшко І.П.
	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Мелешко Т.В., Желіба О.В., Бакка Т.В. Ашортія Є.Д. Козіна Л.,Є.
Громадянська та історична	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Щупак І.Я., Майорський В.В., Піскарьова І.О.
	Модельна навчальна програма «Громадянська освіта. 6–9 клас» для закладів загальної середньої освіти	Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З.
Інформатична	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
Технологічна	Модельна навчальна програма	Ходзицька І.Ю.,

	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л.М., Просіна О.В.
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Дерев'янко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М

**Перелік
модельних програм 7-8 класи НУШ**

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.
	Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Яценко Т.О., Пахаренко В.І., Слижук О.А., Тригуб І.А
	«Зарубіжна література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко- Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туляниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А

	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотнікова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.М., Добра О.М., Кіор Т.М.
	Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В.Г., Шаленко О.П.
Математична	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
	Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
Природнича	Модельна навчальна програма «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко Л.П.
	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.
	Модельна навчальна програма «Фізика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О
	Модельна навчальна програма «Хімія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Григорович О. В.
Соціальна та здоров'язбережувальна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Гущина Н.І., Василяшко І.П.

	Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Панченко С. Ю.
Громадянська та історична	Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.
	Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.
	Модельна навчальна програма «Громадянська освіта. 6–9 клас» для закладів загальної середньої освіти	Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З.
Інформатична	Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л.М.
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженков Є. В., Коломоець Г. А., Боляк А. А., Дутчак М. В., Дніпров О. С., Бідний М. В., Ребрина А. А.,

		Дерев'янко В. В., Малечко Т. А., Омельяненко І. О., Волкова І. В., Педан О. С. та інші
--	--	---

**Перелік програм
для вивчення предметів інваріантної складової навчального плану
(9 - ті класи)**

№ з/п	Клас	Назва програми	Автор	Коли і ким надано гриф
1.	9	Українська мова. 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання	Авторський колектив Шелехова Г. Т., Голуб Н. Б., Глазова О. П.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
2.	9	Українська література. 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Мовчан Р.В., Івасюк О.М., Кавун Л.І.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
3.	9	Зарубіжна література. 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.,	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
4.	9	Історія України. Всесвітня історія. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх	Авторський колектив Пометун О.І., Атамась О.В., Мудрий М.М.	Наказ МОН України від 03.08.2022 № 698

		навчальних закладів		
5.	9	Математика. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив М. І. Бурда, Ю. І. Мальований	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
6.	9	Іноземні мови 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
7.	9	Інформатика. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Жалдак М.І., Горошко Ю.В., Завадський І.О.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
8.	9	Мистецтво. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Масол Л., Коваленко О., Гайдамака О.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
9.	9	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Ремех Т.О., Муза О.В., Євтушенко Р.І., Сутковий В.Л., Зорнік Т.Є., Лоха Л.О., Силенко В.В.	Наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
10.	9	Біологія. 6-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Колектив авторів	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
11.	9	Фізика. 7-9 кл.	О. І. Ляшенко,	Наказ МОН

		Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	В. Г. Бар'яхтар	України від 07.06.2017 № 804
12.	9	Географія. 7-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Я. Б. Олійник, Р.В.Гладковський, Л. М. Даценко.	Наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
13.	9	Хімія.7-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Величко Л.П., Дубовик О.А., Бобкова О.С., Баланенко В.В., Пугач С.В., Рогожнікова О.В.	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
14.	9	Основи здоров'я. 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Укладачі програми: Бойченко Т.Є.; Воронцова Т.В.; Москаленко О.Л.; Дерев'янка В.В.; Пономаренко В.С.; Поліщук Н.М.; Фіцайло С.С.	Наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
15.	9	Фізична культура. Навчальна програма з фізичної культури для 7-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив: Тимчик М.В., Алексєйчук Є.Ю., Дерев'янка В.В. та інші	Наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
16.	9	Трудове навчання. 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.	В.К. Сидоренко та інші	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804

**Перелік навчальних програм для 10 - 11 класів
(затверджено наказами МОН України від 23.10.2017 № 1407 та
від 24.11.2017 № 1539 та від 03 серпня 2022 № 698)**

№з/п	Назва навчальної програми	Автор	Коли і ким надано гриф
1.	Українська мова для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. 10-11 клас. Профільний рівень	Авторський колектив: Голуб Н.Б., Котусенко О.Ю., Горошкіна О.М., Новосьолова В.І., Романенко Ю.О., Кондесюк Т.В., Король О.М., Тарасенко О.О., Сергєєва Н.В. Ткачова Г.В.	Наказ МОН України № 1407 від 23.10.2017 р.
2.	Українська література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 клас. Профільний рівень / Рівень стандарт	Авторський колектив: Мовчан Р.В., Молочко С.Р., Дроздовський Д.І., Коваленко Л.Т. Фасоля А.М. Цимбалюк В.І.	Наказ МОН України № 1407 від 23.10.2017 р.
3.	Зарубіжна література 10-11 клас. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти		Наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
4.	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 клас. Іноземні мови. Рівень стандарт Профільний рівень		Наказ МОН України № 1407 від 23.10.2017 р.
5.	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Історія України 10-11 (рівень стандарт)		Наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
6.	Програма для загальноосвітніх		Наказ МОН України

	навчальних закладів. Всесвітня історія 10-11 (рівень стандарт)		від 03.08.2022 № 698
7.	Навчальна програма з математики (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту		Наказ МОН України № 1407 від 23.10.2017 р.
8.	Біологія і екологія 10-11 класи (рівень стандарту) навчальна програма для закладів загальної середньої освіти		Наказ МОН України № 1407 від 23.10.2017 р.
9.	Географія 10-11 клас. Рівень стандарту.		Наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
10.	Фізика і Астрономія 10-11 (рівень стандарту).	Авторський колектив під керівництвом Ляшенка О.І.	Наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539
11.	Хімія 10-11 класи (рівень стандарту) навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	Укладачі: Дубовик О.А.(голова робочої групи), Бобкова О.С., Вороненко Т.І., Глазунов М.М., Іваха Т.С., Рогожнікова О.В.	Наказ МОН України № 1407 від 23.10.2017 р.
12.	Фізична культура 10-11 класи (рівень стандарту). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Тимчик М.В., Алексейчук Є.Ю., Деревянко В.В., Єрмолова В.М., Сілкова В.О.	Наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
13.	Навчальна програма "Захист України" для закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту)	Колектив авторів	Наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
14.	Інформатика Навчальна програма вибірково- обов'язкового предмету для учнів 10-11 класів		Наказ МОН України № 1407 від 23.10.2017 р.

	загальноосвітніх навчальних закладів.Рівень стандарту.		
15.	Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво. 10-11 клас» (рівень стандарту)		Наказ МОН України № 1407 від 23.10.2017 р

**Перелік програм для проведення корекційно- розв'язкової роботи
(4-Б класу)**

№з/п	Назва програми	Автор(и)
1.	Програма з корекційно-розв'язкової роботи «Корекція мовлення» для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення	Трофименко Л.І., Куравська Л.С.
2.	Програма з корекційно-розв'язкової роботи «Корекція розвитку» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із тяжкими порушеннями мовлення	Рібцун Ю.В
3.	«Логоритміка». Програма з корекційно-розв'язкової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.	Куравська Л. С.
4.	«Лікувальна фізкультура». Програма з корекційно-розв'язкової роботи для підготовчих, 1-6 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.	Чепурний А. В.

РОЗДІЛ VI. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Соціальні перетворення в українському суспільстві, воєнний стан в Україні докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує впровадження різних форм здобуття освіти, нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, ефективному формуванню компетентностей здобувачів освіти, сучасним потребам людства. Тому змінилася позиція сучасного педагога з носія й транслятора знань на тьютора та фасилітатора. Учитель, володіючи різноманітним педагогічним репертуаром, обирає найбільш доцільні для конкретного учня форми, методи та прийоми навчання. Їх вибір для реалізації програм має здійснюватись з позиції створення освітнього простору учнів. Це передбачає формування цілісності знань на засадах міжпредметної інтеграції й урахування вікових та індивідуальних особливостей дитини, що впливають на перебіг і результативність її навчальної діяльності й забезпечення просування за індивідуальною освітньою траєкторією в різних площинах.

У закладі освіти основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- *урок засвоєння нових знань;*
- *урок формування умінь і навичок;*
- *урок застосування знань, умінь і навичок;*
- *урок узагальнення та систематизації знань;*
- *урок перевірки і корекції знань, умінь і навичок;*
- *комбінований (змішаний) урок.*

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, лекції, конференції, інтерактивні уроки (урок-квест, урок-гра, урок-семінар, урок-«суд», уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, ділові ігри тощо.

Педагогами закладу створена модель занять на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик й інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу.

Розширено предметне навчальне середовище, створені умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмій і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше. Учителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Педагоги застосовують різні форми роботи на уроках: заняття в малих та великих групах, парах.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державних стандартів протягом навчального року.

Законом України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 15) визначено, що виховний процес у закладах освіти є невід'ємною складовою освітнього процесу і ґрунтується на загальнолюдських, культурних цінностях українського народу, цінностях громадянського (вільного, демократичного) суспільства, принципах верховенства права, дотримання прав і свобод людини громадянина тощо.

Щоб забезпечити можливість реалізувати право осіб на якісну та доступну освіту відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду, незалежно від віку, місця проживання чи перебування, стану здоров'я, інвалідності, соціального і майнового стану, інших ознак і обставин, у тому числі тих, які об'єктивно унеможливають відвідування закладу освіти, освітній процес може організовуватися з використанням технологій дистанційного навчання (навчальні заняття, консультації, вебінари, онлайн форуми, віртуальні екскурсії тощо).

У 2025/2026 навчальному році використання технологій дистанційного навчання під час організації здобуття повної загальної середньої освіти може відбуватися за різними вищеперерахованими формами здобуття освіти, у тому числі під час воєнного стану в Україні, карантину та інших надзвичайних обставин.

Для організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання використовується електронна платформа Microsoft Teams, Google Classroom, Google Meet, яка схвалена педагогічною радою закладу освіти (протокол №1 від 29.08.2025).

Водночас педагогічні працівники мають право самостійно обирати форми, методи і засоби дистанційного навчання. При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, організовується в синхронному режимі (решта навчального часу організовується в асинхронному режимі) (п.7 Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти).

При виборі форм і методів навчання, які учителі визначають самостійно, необхідно враховувати конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, затвердженому постановою КМУ від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», у редакції постанови КМУ від 24.07.2019 року №688; Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти, затвердженому постановою КМУ від 23.11.2011 №1392 (зі змінами) «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти»; Державному стандарті базової середньої освіти, затвердженому постановою КМУ від 30.09.2020 №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти».

РОЗДІЛ VII. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти врегульовано:

- ст. 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Порядком переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затвердженим наказом МОН України від 14.07.2015 року №762, зі змінами внесеними наказами МОН України від 08.05.2019 року №621, 01.03.2021 року №268, 06.02.2025 №154, 15.04.2025 №570;
- Інструкцією з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженою наказом МОН України від 03.06.2008 року №496 «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»;
- Методичними рекомендаціями щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів, затвердженими наказом МОН України від 07.12.2018 року №1362, зі змінами внесеними наказами МОН України від 09.01.2020 року №21 та від 02.09.2020 року №1096;
- Наказами МОН України від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти», від 02.08.2024 року №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання», від 21.08.2013 №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти».

Оцінювання в закладі здійснюється з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей здобувачів освіти, формування компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб учнів, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Основними функціями оцінювання результатів навчання здобувачів освіти є: мотиваційна, діагностувальна, коригувальна, прогностична, навчально-перевірювальна, розвивальна, виховна.

Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання. Об'єктами оцінювання здобувачів освіти є результати навчання учнів, у тому числі процес їх досягнення. Навчальні досягнення учнів підлягають формувальному і підсумковому оцінюванню.

Формувальне оцінювання, метою якого є відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудови індивідуальної освітньої траєкторії особистості, є невід'ємним складником освітнього процесу та здійснюється постійно. Формувальне оцінювання передбачає організацію учителем діяльності учнів щодо усвідомлення ними цілей та очікуваних результатів навчання, способів їх досягнення та визначення подальших навчальних дій щодо покращення досягнень за результатами зворотного зв'язку.

Застосування формувального оцінювання уможливорює розв'язання таких освітніх завдань: підтримання бажання вчитися та прагнути максимально можливих результатів; сприяння оптимальному темпу здобуття освіти учнів; формування в учнів упевненості у собі, усвідомлення своїх сильних сторін; формування в учнів рефлексивного ставлення до власних помилок і розуміння їх як невід'ємних етапів на шляху досягнення успіху; забезпечення постійного зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу; здійснення діагностування особистісного розвитку та навчальних досягнень учнів на кожному з етапів навчання.

Об'єктами формувального оцінювання є: процес навчання учнів, результат їх навчальної діяльності на певному етапі навчання.

Провідна роль у формувальному оцінюванні належить критеріям, за якими воно здійснюється. Критерії оцінювання визначаються вчителем (із поступовим залученням до цього процесу учнів) відповідно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів.

Орієнтирами для визначення критеріїв формувального оцінювання є вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначені Державним стандартом початкової освіти до певного циклу навчання (1-2 класи та 3-4 класи), і очікувані результати, зазначені в Типових навчальних планах для 1-2-х та 3-4-х класів початкової школи з українською мовою навчання до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом МОН

України від 12.08.2022 року № 743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2-х та 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»; для учнів 5-7-х класів – рекомендації, затверджені наказом МОН України від 02.08.2024 року №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»; для учнів 8-11-х класів – орієнтовні вимоги, затверджені наказом МОН України від 21.08.2013 №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти».

Формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів;
- аналізу учнівських портфоліо;
- попередніх навчальних досягнень учнів;
- результатів діагностувальних робіт;
- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів;
- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками;
- застосування прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу.

У початкових класах учителі дотримуються алгоритму діяльності під час організації формувального оцінювання та використовують інструментарій формувального оцінювання, що запропоновано у Методичних рекомендаціях щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 13.07.2021 року №813.

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4-х класах та об'єктивних результатів навчання здобувачів освіти 1-2-х класів виражаються вербальною оцінкою.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання здобувачів освіти початкової школи за рік.

Під час підсумкового оцінювання зіставляються навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання. Основою для підсумкового оцінювання результатів за рік є: результати виконання діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотнього зв'язку з батьками, спостереження вчителя в процесі формувального оцінювання.

Результати підсумкового річного оцінювання фіксуються в класному журналі та свідоцтвах досягнень.

Відповідно до рішення педагогічної ради (протокол №1 від 29.08.2025 року) оцінювання об'єктивних результатів навчання здобувачів освіти 1-2-х класів здійснюватиметься вербально, а 3-4-х класів виражатиметься рівневою оцінкою.

З метою реалізації індивідуального підходу до учнів під час підсумкового оцінювання результатів навчання та створення можливостей здобувачам освіти виявляти відповідальність за власне учіння і досягати максимально можливих результатів навчання за 10-15 днів до кінця навчального року узагальнюються результати навчання учнів з предметів вивчення/інтегрованих курсів за кожним блоком обов'язкових результатів навчання, який окреслений у свідоцтві досягнень, та визначається стан сформованості/рівень результатів навчання учня/учениці з урахуванням динаміки їх формування.

Педагогічні працівники, які працюють у 1-4-х класах, дотримуються конфіденційності під час інформування учнів та їхніх батьків про результати оцінювання.

У кінці навчального року учні 1-4-х класів отримують свідоцтва досягнень, де фіксується розгорнута характеристика результатів навчання учнів, здобутих протягом навчального року. Крім того, учні 4-х класів отримують свідоцтво про здобуття початкової освіти, де присвоєно серія та номер та електронні екземпляри яких зберігаються в ЄДЕБО. Паперова копія свідоцтва про здобуття початкової освіти видруковується та видається у закладі на підставі заяви одного з батьків або інших законних представників учня.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень як окремих учнів, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Система оцінювання учнів 5-8-х класів має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

Оцінюванню підлягають результати навчання учнів 5-8-х класів з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану закладу освіти. Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтовано на ключові компетентності й наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженим Постановою КМУ від 30 вересня 2020 р. №898.

Оцінювання учнів 5-8-х класів здійснюється згідно наказу МОН України від 02.08.2024 р. №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

Згідно рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (далі – рекомендації), семестрове оцінювання передбачає оцінювання груп загальних результатів за критеріями, наведених у додатках 1 та 2 до рекомендацій. На підставі оцінок за окремі групи результатів виставляється загальна оцінка результатів навчання за семестр. Оцінки за окремі групи результатів і загальна оцінка за семестр виставляється в класний журнал і Свідоцтво досягнень. Річне оцінювання здійснюється на підставі загальних оцінок за перший і другий семестри (рішення педагогічної ради від 30.08.2024, протокол №14).

Згідно рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання», основними видами оцінювання є формувальне, підсумкове та державна підсумкова атестація.

Формувальне (поточне) оцінювання, окрім рівневого та бального здійснюється у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Поточне та підсумкове оцінювання здійснюється для учнів 5-7 класів за шкалою від 1 до 12 та згідно правил і процедур, визначених в розділі II рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

При семестровому оцінюванні враховуються результати контролю груп загальних результатів навчання за критеріями, що наведені в додатках 1 та 2 до наказу МОН України від 02.08.2024 р. № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання». На підставі оцінок за окремі групи результатів виставляється загальна оцінка результатів навчання за семестр. Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальних оцінок за перший і другий семестри. Річна оцінка також може бути скоригованою.

Визначено адаптаційний період протягом вересня - жовтня 2025 року для учнів 5-го класу (рішення педагогічної ради від 29.08.2025 року протокол №1), упродовж якого здійснюється формувальне оцінювання у формі оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо), а також самооцінювання та взаємооцінювання учнів. Критерії для формувального оцінювання розробляються вчителем самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів. З листопада 2025 року здійснюється бальне оцінювання, а його результати позначаються цифрами від 1 до 12.

Оцінювання здобувачів освіти 9-11-х класів здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 13.04.2011 року №329 та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 21.08.2013 року №1222 (зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН №1009 від 19.08.2016 року) «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти».

Результати навчання здобувачів освіти 9-11 класів підлягають поточному, підсумковому тематичному, семестровому й річному оцінюванням.

Зокрема, при виставленні тематичної оцінки учням, мають враховуватись всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчалися у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової, базової середньої чи профільної середньої освіти, вимогам державних стандартів здійснюється шляхом державної підсумкової атестації (у разі її проведення). Зміст, форми і порядок проведення державної підсумкової атестації визначаються і затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Оцінювання навчальних досягнень дітей з ООП здійснюється згідно з методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою.

Додаток 1
до освітньої програми І ступеня,
складений відповідно Таблиці 1
типової освітньої програми початкової освіти
розробленою під керівництвом О.Я.Савченко
затвердженої Колегією МОН України від 23.02.2018
(наказ МОН від 12.08.2022 року № 743 -22)

Навчальний план
на 2025 / 2026 навчальний рік
для 1-А класу з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Інваріантна складова		1-А клас
Мовно- літературна (мовний і літературний компоненти)	Інтегрований курс «Навчання грамоти»	7
	Іншомовна (англійська)	2
Математична	Математика	4+1
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Мистецька	Мистецтво	-
	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Інформатична	Інформатика	-
Фізкультурна	Фізична культура	3
Разом		19+3+1
Варіативна складова		
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1=0
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету(без урахування поділу класів на групи)		23

Додаток 2
до освітньої програми І ступеня,
складений відповідно Таблиці 1
типової освітньої програми початкової освіти
розробленою під керівництвом О.Я.Савченко
затвердженої Колегією МОН України від 23.02.2018
наказ МОН від 12.08.2022 року № 743 -22)

Навчальний план
на 2025 / 2026 навчальний рік
для 2-А класу з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Інваріантна складова		2-А клас
Мовно - літературна (мовний і літературний компоненти)	Інтегрований курс Українська мова та читання	7
	Іншомовна (англійська)	3
Математична	Математика	4+1
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Мистецька	Мистецтво	2
	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
Інформатична	Інформатика	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Разом		21+3+1
Варіативна складова		
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1=0
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету(без урахування поділу класів на групи)		25

Додаток 3
до освітньої програми І ступеня,
складений відповідно Таблиці 1
типової освітньої програми початкової освіти
розробленою під керівництвом О.Я.Савченко
затвердженої Колегією МОН України від 23.02.2018
(наказ МОН від 12.08.2022 року № 743 -22)

Навчальний план
на 2025 / 2026 навчальний рік
для 3-А класу з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Інваріантна складова		3-А клас
Мовно- літературна (мовний і літературний компоненти)	Українська мова та літературне читання	7+1
	Іншомовна (англійська)	3
Математична	Математика	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Мистецька	Мистецтво	2
	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
Інформатична		
	Інформатика	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Разом		22+3+1
Варіативна складова		
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1=0
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету(без урахування поділу класів на групи)		26

Додаток 4
до освітньої програми І ступеня,
складений відповідно Таблиці 1
типової освітньої програми початкової освіти
розробленою під керівництвом О.Я.Савченко
затвердженої Колегією МОН України від 23.02.2018
(наказ МОН від 12.08.2022 року № 743 -22)

Навчальний план
на 2025 /2026 навчальний рік
для 4-А класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Інваріантна складова		4-А клас
Мовно- літературна (мовний і літературний компоненти)	Українська мова та літературне читання	7+1
	Іншомовна (англійська)	3
Математична	Математика	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Дизайн і технології	1
Мистецька	Мистецтво	-
	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Інформатична	Інформатика	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Разом		22+3+1
Варіативна складова		
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1=0
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету(без урахування поділу класів на групи)		26

Додаток 5
до освітньої програми I ступеня,
складений відповідно Таблиці 9
типової освітньої програми початкової освіти
для дітей спеціальних закладів загальної
середньої освіти для дітей з особливими освітніми
(наказ Міністерства освіти і науки України від
26.07.2018 № 814)

Навчальний план
на 2025 /2026 навчальний рік
для 4-Б (спеціального) класу з українською мовою навчання для дітей з тяжкими
порушеннями мовлення

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Інваріантна складова		4-Б клас
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7
	Іноземна мова (англійська)	2
Математична	Математика	4
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3
Технологічна	Трудове навчання	1+1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього:		20+3+1
Корекційно-розвиткова робота	Корекція мовлення	5
	Корекція розвитку	3
	Логоритміка	2
	Лікувальна фізкультура	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації. Індивідуальні заняття. «Математика»		2-1=1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету(без урахування поділу класів на групи)		37

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

5-го класу з українською мовою навчання

(наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235

(в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 №1120, додаток № 3))

Освітня галузь	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
		5-А
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1
	Англійська мова	4
Математична	Математика	5
Природнича	Інтегрований курс «Природничі науки»	2,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянська освіта	2
Інформатична	Інформатика	2
Технологічна	Технології	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2
Фізична культура	Фізична культура	3
Міжгалузеві інтегровані курси		
Соціальна і здоров'язбережувальна	Етика	0,5
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		31
Гранично допустиме навчальне навантаження		28
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

6-х класів з українською мовою навчання

(наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235

(в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 №1120, додаток № 3)

Освітня галузь	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		6-А	6-Б
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1	1
	Англійська мова	4	4
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Природничі науки»	2,5	2,5
	Географія	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія»	2,5	2,5
	Громадянська освіта	0,5	0,5
Інформатична	Інформатика	2	2
Технологічна	Технології	2	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Міжгалузеві інтегровані курси			
Соціальна і здоров'язбережувальна	Етика	0,5	0,5
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		34	34
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		31+3	31+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

7-го класу з українською мовою навчання

(наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235

(в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 №1120, додаток № 3)

Освітня галузь	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
		7-А
Мовно-літературна	Українська мова	3
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1
	Англійська мова	4
	Німецька мова	2
Математична	Алгебра	3
	Геометрія	2
Природнича	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1
Громадянська та історична	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Громадянська освіта	0,5
Інформатична	Інформатика	1
Технологічна	Технології	1
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2
Фізична культура	Фізична культура	3
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		35
Гранично допустиме навчальне навантаження		32
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		32+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

8-го класу з українською мовою навчання

(наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235

(в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 №1120, додаток № 3)

Освітня галузь	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
		8-А
Мовно-літературна	Українська мова	3
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1
	Англійська мова	3
	Німецька мова	2
Математична	Алгебра	3
	Геометрія	2
Природнича	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1
	Підприємництво і фінансова грамотність	1
Громадянська та історична	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Громадянська освіта	0,5
Інформатична	Інформатика	2
Технологічна	Технології	1
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		33+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

9-х класів з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов
(наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405, таблиця 10)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		9-А	9-Б
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5
	Українська література	2	2
	Перша іноземна мова (англ.)	3	3
	Друга іноземна мова (нім.)	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2,5	2,5
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	1,5	1,5
	Фізика	3	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		31+3	31+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2-2=0	2-2=0
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

10-А класу з українською мовою навчання

(наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408

(в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2025 №890, таблиця № 2, 3)

Філологічний напрям.

Предмет – українська мова, українська література

Предмети	Кількість годин на тиждень у класі
	10-А
Базові предмети	27,5
Українська мова	4
Українська література	4
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (англ.)	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3,5
Біологія і екологія	2
Географія	1,5
Фізика і астрономія	3
Хімія	1,5
Фізична культура	3
Захист України	2
Вибірково-обов'язкові предмети:	3
Інформатика	1
Мистецтво	2
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	1
Індивідуальні заняття з біології	0,5
Індивідуальні заняття з історії України	0,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	36

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

11-А класу з українською мовою навчання

(наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408

(в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2025 №890), таблиця № 2, 3)

Філологічний напрям.

Предмет – українська мова, англійська мова

Предмети	Кількість годин на тиждень у класі
	11-А
Базові предмети	26,5
Українська мова	4
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (англ.)	5
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1
Фізика і астрономія	4
Хімія	2
Фізична культура	3
Захист України	2
Вибірково-обов'язкові предмети:	3
Інформатика	1
Мистецтво	2
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	1,5
Індивідуальні заняття з математики	0,5
Індивідуальні заняття з Історія України	0,5
Індивідуальні заняття з біології	0,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	36

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА (ДОШКІЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ)

Вступ

Відповідно до статті 4 Закону України «Про дошкільну освіту» дошкільний підрозділ Комунальної установи Сумський навчально - виховний комплекс №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа I-III ступенів - дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради у 2025/2026 навчальному році спрямовує діяльність на забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб; формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду.

Освітня програма дошкільного підрозділу розроблена відповідно до вимог законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», Конвенції ООН про права дитини, Положення про заклад дошкільної освіти, Базового компоненту дошкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 рік №33 «Про затвердження Базового компонента» (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованнями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності);
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічну послідовність їх реалізації;
- форми організації освітнього процесу;
- систему внутрішнього забезпечення якості освіти.

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- формування у дошкільників базису трудового виховання, як складової системи гармонійного розвитку особистості;
- виховання елементів природо-доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Мета та Завдання освітньої програми:

- забезпечення якісної організації та здійснення освітнього процесу в дошкільному підрозділі КУ Сумський НВК №16 СМР;
-
- створення умов, комфортних для розвитку пізнавальних і психічних процесів дітей, їхньої спрямованості на активність у соціумі;
- забезпечення реалізації можливостей і здібностей кожної дитини;
- реалізація комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістових напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 1,5 до 6 (7) років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі;
- сформованість мінімально достатнього та необхідного рівня освітніх компетенцій дитини перших 6 (7) років життя, що забезпечує її повноцінний психофізичний та особистісний розвиток і психологічну готовність до навчання у школі;
- визначення Базовим компонентом дошкільної освіти вимоги до обсягу необхідної інформації, життєво важливих умінь і навичок, системи ціннісних ставлень до світу та самої себе відображені у програмі є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу;
- забезпечення реалізації права кожної дитини на дошкільну освіту;
- максимальне використання різноманітних видів дитячої діяльності, їх інтеграція задля підвищення ефективності освітнього процесу;
- виховання у дитини любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- організація психолого-педагогічної підтримки дітей у відповідності з їх віковими та індивідуальними особливостями і здібностями, розвиток здібностей і творчого потенціалу кожної дитини як суб'єкта відносин з самим собою, іншими дітьми, дорослими та світом;
- забезпечення психолого-педагогічної підтримки сім'ї та підвищення компетентності батьків у питаннях розвитку освіти, охорони і зміцнення здоров'я дітей;
- забезпечення шанобливого ставлення до результатів дитячої творчості;
- визначення Базовим компонентом дошкільної освіти вимоги до обсягу необхідної інформації, формування життєво важливих умінь і навичок, необхідних для навчання в школі в умовах використання основних засад концепції «Нова українська школа», надання рівних шансів для вступу у початкову ланку будь-якої школи;
- розвиток у дитини позитивних нахилів, здібностей і обдарованості, творчого мислення, потреби і вміння самовдосконалюватись;

- забезпечення наступності і перспективності в змісті і організації освітньої роботи між дошкільним і шкільним підрозділами;
- створення умов для соціально-емоційного благополуччя й адаптації кожної дитини в соціумі дорослих та однолітків шляхом засвоєння культурно-комунікативних засобів спілкування;
- єдність підходів до виховання дітей в умовах закладу дошкільної освіти та сім'ї;
- корекційно-розвивальна робота, що забезпечує своєчасну спеціалізовану допомогу в освоєнні змісту навчання і корекцію вад дітей в умовах закладу дошкільної освіти;
- підвищення професійної майстерності педагогів дошкільної освіти;
- розвиток комунікативно-мовленнєвої компетенції та логіко-математичної.

Прогнозований результат освітньої програми:

Для здобувачів освіти:

- формування у дошкільників базису трудового виховання, як складової системи гармонійного розвитку особистості;
- створення кожному вихованцю сприятливих умов для повноцінного особистісного росту;
- міцний стан фізичного та психологічного здоров'я дітей, що буде сприяти підвищенню якості їх освіти;
- забезпечення індивідуального педагогічного і медико-соціального супроводу кожної дитини для особистісного зростання;
- якість сформованості ключових життєвих компетенцій сприятиме успішному навчанню дитини в школі;
- доступна та якісна освіта допоможе сформувати уявлення вихованців про цілісну систему світу;
- формування практичних життєвих компетенцій.

Для педагогів:

- кожному педагогу надана можливість для різних форм підвищення професійної майстерності;
- кваліфікація педагогів дозволить забезпечити сформованість ключових компетенцій дошкільника;
- подальший розвиток умов для успішного освоєння та впровадження сучасних педагогічних технологій;
- підтримка інноваційної діяльності педагогів.

Організація освітнього процесу в дошкільному підрозділі КУ Сумський НВК№16 СМР у 2025/2026 навчальному році буде здійснюватися відповідно до власної концепції за пріоритетними напрямками:

1. Формування соціально-громадянської компетенції дітей дошкільного віку як складової національного виховання.

2. Створення умов для підвищення фахового рівня педагогічних працівників щодо організації освітнього процесу за дистанційною та змішаними формами організації освітнього процесу.

3. Організація психологічної, методичної підтримки педагогічних працівників. Надання різних видів психологічно-педагогічної підтримки дітям, батькам.

4. Розвивати творчі здібності дітей дошкільного віку засобами художньо-естетичного розвитку під час освітньої діяльності з метою стабілізації психоемоційного стану дітей в умовах воєнного часу.

Педагоги дошкільного підрозділу забезпечують засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту дошкільної освіти на рівні вимог Базового компонента дошкільної освіти - Державного стандарту дошкільної освіти України.

Обов'язковий мінімум передбачає:

✓ компетентнісний підхід до розвитку особистості, збалансованість набутих знань, умінь, навичок, сформованих бажань, інтересів, намірів та особистісних якостей і вольової поведінки дитини;

✓ надання пріоритету соціально-моральному розвитку особистості, формування у дітей вміння узгоджувати особисті інтереси з колективними;

✓ формування у дітей цілісної, реалістичної картини світу, основ світогляду;

✓ забезпечення індивідуального особистісного розвитку дітей дошкільного віку.

Забезпечення наступності і перспективності в освітньому процесі між дошкільною і початковою освітою полягає у послідовності чинних програм розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку та освітньої програми для 1 класу початкової школи.

Формування позитивної мотивації здобувачів освіти до освітньої діяльності здійснюється через розвиток життєвих компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

Структура освітньої програми :

Визначення освітніх ліній відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, визначення загального обсягу навантаження на кожний вік дитини: ранній вік (1,5-3 рік життя), молодший вік (3-4 рік життя), середній вік (4-5 рік життя), старший дошкільний вік (5-6 (7) рік життя).

Нормативно – правові документи, за якими працюватиме дошкільний підрозділ КУ Сумський навчально – виховний комплекс №16 СМР у 2025 /2026 навчальному році:

Напрямок діяльності	Нормативно-правові документи
Діяльність	Закон України «Про освіту» зі змінами від 04.06.2024р. №

дошкільного підрозділу закладу освіти	3760-IX Закон України «Про дошкільну освіту» від 6 червня 2024 року № 3788-IX (1 січня 2025р. набув чинності оновлений) Закон України «Про охорону дитинства» зі змінами від 14.07.2023р. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» зі змінами від 27.07.2023р. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» зі змінами від 04.06.2024р. № 3760-IX Конвенція про права дитини лист Міністерства закордонних справ України від 16.11.2023 № 72/14-612-138441 Положення про заклад дошкільної освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 №305 зі змінами від 26.09.2023р. №1022) Професійний стандарт «Вихователь дошкільної освіти» (наказ Міністерства економіки України від 19.10.2021 №755-21) Планування роботи закладу дошкільної освіти на рік (лист МОН від 07.07.2021 №1/9-344) Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023-2024 навчальному році (додаток до листа МОН від 21.08.2023 №1/12490-23) Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні (лист МОН від 02.04.2022 №1/3845-22) Щодо безкоштовного харчування дітей в закладах дошкільної освіти, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, або з числа внутрішньо переміщених осіб (22.01.2021 №1-9/50) Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів (затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234), зі змінами № 1371 від 01.08.2022. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» зі змінами від 09.08.2023 № 3302-IX Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 08.11.2023 № 3446-IX
Діяльність методичного кабінету	Примірне положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти (наказ МОН від 16.04.2018 № 372)
Організація освітнього процесу	Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності (наказ МОН України від 20.04.2015 № 446) Інструктивно-методичні рекомендації «Щодо організації

	роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах» (від 02.09.2016 №1/9-454) Інструктивно-методичні рекомендації «Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах» (від 02.09.2016 №1/9-456) Щодо організації роботи дошкільних навчальних закладів по ознайомленню дітей із народними традиціями, святами та обрядами (лист МОН від 20.10.2016 №1/9-561) Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (лист МОН від 19.04.2018 №1/9-249) Методичні рекомендації щодо комунікації з дітьми дошкільного віку з родин учасників ООС/АТО, внутрішньо переміщених осіб та організації взаємодії з їхніми батьками (лист МОН від 12.12.2019 №1/9-766) Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні (лист МОН від 29.03.2022 №1/3737-22) Про методичні рекомендації “Перша психологічна допомога”. Алгоритм дій (лист МОН від 04.04.2022 №1/3872-22) Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641(Наказ МОН від 06.06.2022 №527)
Зміст освітньої роботи з дітьми	Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) (наказ МОН 12.01.2021 №33) Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти (лист МОН від 16.03.2021 №1/9-148) Щодо освітніх програм у закладах дошкільної освіти (лист МОН від 09.12.2019 №1/9-750)
Інклюзивна освіта дітей	Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти (наказ МОН України від 08.06.2018 №609) Щодо створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти (лист МОН 25.06.2020 № 1/9-348) Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (постанова КМУ 10.04.2019 №530) Про методичні рекомендації щодо визначення освітніх труднощів та рівнів підтримки у дітей раннього та дошкільного віку (лист МОН від 08.06.2022 №4/1196-22)
Моніторинг якості освіти	Порядок проведення моніторингу якості освіти (наказ МОН від 16.01.2020 №54)

	Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері освіти (наказ МОН від 05.08.2019 №1070) Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти (наказ Державної служби якості освіти України від 30.11.2020 №01-11/71) Щодо організації медико-педагогічного контролю на заняттях з фізкультури в закладах дошкільної освіти (лист МОН від 12.12.2019 № 1/9-765)
Безпека життєдіяльності	«Порядок реагування на випадки булінгу (цькування)» та «Порядок застосування заходів виховного впливу», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2020 за № 11/34394. Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти» (лист МОН від 14.02.2019 №1/11-1491) Методичні рекомендації щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях (лист МОН від 25.04.2022 №1/4428-220)

Розділ І. Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти

Освітній процес в дошкільному підрозділі Комунальної установи Сумський навчально - виховний комплекс №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради, м. Суми, Сумської області у 2025/2026 навчальному році будується на відповідному програмно-методичному забезпеченні та представляє єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення вихованнями результатів навчання, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними, парціальними та корекційно – розвивальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Комунальна установа Сумський навчально - виховний комплекс №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради, м. Суми, Сумської області спрямовує свою діяльність на реалізацію основних завдань дошкільної освіти

у контексті положень Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р.

Організація діяльності дошкільного підрозділу закладу освіти у 2025/2026 навчальному році залежатиме від тривалості правового режиму воєнного стану в Україні та епідемічної ситуації у Сумському регіоні. Враховуючи дію режиму воєнного стану, навчальний процес в закладі буде проводитися за інституційною формою навчання (очна та дистанційна).

Освітній процес у дошкільному підрозділі Комунальної установи Сумський навчально - виховний комплекс №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради здійснюється за програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України та регіональними парціальними програмами.

Зміст інваріантної складової Базового компонента дошкільної освіти забезпечується через програму розвитку дитини від народження до 6 років «Я у Світі», (нова редакція) у 2х частинах, від народження до трьох років / О.П. Аксьонова, А.М. Анішук, Л.В. Артемова та ін.; наук. кер. О.Л. Кононко. – Київ: ТОВ «МЦФЕР – Україна», 2019-488с. (рекомендованої Міністерством освіти і науки України (лист МОНУ від 12.07.2019р. №1/11-6326)).

Варіативна складова Базового компонента дошкільної освіти реалізується через роботу гуртків та інтеграцію змісту парціальних програм у різні види діяльності.

№ з/п	Назва	Автор	Документ про надання грифа	Група у якій реалізується	П.І.Б. педагога
Парціальні					
1	Програма з морального виховання дітей (освітня лінія «Дитина в соціумі»).	Л.В. Лохвицька	Лист ПТЗО від 25.07.2014 № 14.1/12-Г-1359	Групи дошкільного віку	Вихователі груп дошкільного віку
2	Програма з фізичного виховання «Казкова фізкультура»	М.М. Єфименко	Лист ПТЗО від 11. 06. 2014 р. № 14.1/12-Г-869	Групи раннього та дошкільного віку	Вихователі групи раннього та дошкільного віку
3	«Україна - моя Батьківщина». Програма національно-патріотичного виховання.	О.М. Каплуновська, І.І. Кичата, Ю.М. Палець; за наук. ред. О.Д. Рейпольської	Лист ПТЗО від 25. 06. 2016 р. № 2.1/12-Г-85	Групи дошкільного віку	Вихователі груп дошкільного віку

Корекційно-розвивальні програми					
1	Комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт»	Т.В. Скрипник	Гриф Міністерства освіти і науки. від 04.04.2013 № 1/11-6544.	Групи дошкільного віку	Практичний психолог, корекційні педагоги
2	Програма розвитку дітей дошкільного віку від 3 до 7 років «ВІКОНЕЧКО»	Т.В. Сак	Гриф Міністерства освіти і науки від 12.04.13 №1/11-6943	Групи дошкільного віку	Практичний психолог, корекційні педагоги
3	«Психологічні перлинки для кожної дитинки»	Н.О. Сидоренко	Листа МОН від 16.07.2021 № 1/9-363	Групи раннього та дошкільного віку	Вихователі груп дошкільного віку, практичний психолог

Мережа груп:

У 2025/2026 навчальному році укомплектовано 4 групи, із них:

- 1 група дітей раннього віку (від 1,5 до 3 років),
- 1 різновікова група дітей,
- 1 різновікова група дітей (від 3 до 5 років) - (інклюзивна група, для дітей з ООП),
- 1 група дітей старшого дошкільного віку (від 5 до 6 (7) років) – (інклюзивна група, для дітей з ООП).

Навчальний рік починається 1 вересня 2025 року і закінчується 31 травня 2026 року.

З 1 червня по 31 серпня триває оздоровчий період, під час якого освітня робота формується відповідно до вимог чинного законодавства.

Режим закладу освіти розроблено з урахуванням проведення освітньої роботи.

На час воєнного стану розроблено орієнтовний режим роботи: Освітній процес в дошкільному підрозділі проходить за інституційною формою (в дистанційному форматі та/або очно).

Режим дня і мережа дошкільного підрозділу:

- група раннього віку - 5 годин;
- 1 різновікова група – 5 годин;
- 1 різновікова група – 8,5 годин;
- старша дошкільна група – 11 годин.

Під час повітряної тривоги всі учасники освітнього процесу (педагоги батьки, діти та інший персонал дошкільного підрозділу) повинні пройти в найближче укриття.

Розпорядок дня розроблений для кожної вікової групи.

Мова навчання

У дошкільному підрозділі Комунальної установи Сумський навчально - виховний комплекс №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради визначена державна (українська) мова навчання і виховання.

З метою реалізації Базового компонента дошкільної освіти, вищезазначена освітня програма та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 року №446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності», Листа МОНУ від 27.07.2022 №1/8504-22 «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 н.р.» загальний обсяг тижневого навантаження за віковими групами у 2024/2025 становитиме:

Орієнтовний розподіл занять на тиждень в КУ СНВК №16 СМР

Види діяльності за освітніми лініями	Орієнтовна кількість занять на тиждень за віковими групами			
	раннього віку (від 2 до 3 років)	друга молодша (від 3 до 4 років)	середня (від 4 до 5 років)	старша (від 5 до 6 (7) років)
Ознайомлення із соціумом	1	2	2	3
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	1	2
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	3, із них: 2-музика, 1-малювання/ Конструювання (ліплення/аплікація)	4, із них: 2- музика, 1-малювання 0,5-ліплення, конструювання/ 1аплікація	5, із них: 2- музика, 1-малювання 0,5- конструювання/ 1- аплікація/ліплення	5, із них: 2 –музика, 1-малювання 0,5- конструювання/ аплікація 1-ліплення
Сенсорний розвиток	2	-	-	-
Логіко-математичний розвиток	-	1	1	2
Розвиток мовлення і культура	2	3	3	3

мовленнєвого спілкування				
Здоров'я та фізичний розвиток*	2	3	3	3
	1-Інтегроване: 1 - мовлення + природа+ сенсорика	1-Комплексне: 1-соціум + мовлення 1-Інтегроване: 1 мовлення + природа+логікоматем	1-Комплексне: природа+ мовлення 1-Інтегроване: мовлення + соціум + малювання	1-Комплексне: соціум + мовлення 1-Інтегроване: природа+ соціум + логіко-матем.
Загальна кількість занять на тиждень	10	11	12	15
Максимальна кількість занять на тиждень	11	14	15	18

Тривалість одного заняття дошкільних груп:

- група раннього віку – 10 хвилин;
- різновікова дошкільна група – 20 хвилин;
- різновікова (молодшо-середня) дошкільна група – 20 хвилин;
- старша дошкільна група – 25 хвилин.

Навчальні заняття у дошкільному навчальному закладі проводять у першій половині дня.

Інтелектуальні заняття поєднують і чергують із заняттями з музичної діяльності та фізичного розвитку.

Враховують дні високої працездатності – вівторок і середу.

Перерви між заняттями тривають не менше 10 хв.

Кількість занять на тиждень не перевищує гранично допустиме навчальне навантаження на дитину.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня в молодшій та середній групах не перевищує двох, у старшій - трьох організованих навчальних занять. Зменшення навантаження на дітей відбувається за рахунок реалізації блочно-тематичного принципу планування, проведення інтегрованих занять, під час яких реалізуються завдання занять різних типів.

Заняття з художньої літератури планується таким чином:

- у різновіковій та старшій групах 1 заняття на тиждень може бути проведено за рахунок кількості занять з художньо-продуктивної діяльності; з розвитку мовлення у молодшій групі;
- у групі раннього віку інтегруватися у вище названі заняття. Художньо-продуктивна діяльність (образотворча) може проводитися у другу половину дня у дошкільних групах (4-ий, 5-ий, 6-ий р. ж.).

Проводять інтегровані, комплексні, комбіновані заняття. Інтегроване заняття може бути тривалішим: на 5 хв. — у молодшій групі на 10 хв. — у середній групі на 15 хв. — у старшій групі.

Години, передбачені для фізкультурних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей. Фізкультурні заняття організовують з віку двох років.

Заняття гуртків у групах з довготривалим терміном перебування проводяться для дітей, які відвідують навчальні заняття, у інші дні, щоб запобігти перевантаження дітей. З перелічених гуртків діти відвідують заняття відповідно до своїх інтересів та побажань батьків.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти:

Очікуваними результатами освітнього процесу є набуття компетентностей, що визначені за усіма освітніми лініями Базового компонента та комплексними і парціальними програмами, за якими здійснюється освітній процес.

Набуття різних видів компетентностей дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності (ігровій - провідній для дітей дошкільного віку); руховій; природничій; предметній; образотворчій; музичній; театральній; літературній; сенсорно-пізнавальній; мовленнєвій; трудовій і вимагає практичного засвоєння дитиною системи елементарних знань про себе та довкілля, моральних цінностей, уміння доречно застосовувати набуту інформацію. На кінець навчального року формується модель випускника кожної групи.

Рівень сформованості компетентностей різних вікових груп з'ясовується у процесі здійснення моніторингу рівня засвоєння програмового матеріалу дітьми раннього та дошкільного віку. Метою моніторингу є виявлення ступеня відповідності результатів діяльності закладу стандартам і вимогам дошкільної освіти. Змістом моніторингу є фіксування результатів фіксування результатів особистісних досягнень дітей за певний час.

Для здійснення моніторингу пропонується організовувати: контрольні та підсумкові заняття, міні заняття з окремими дітьми, спостереження за дітьми, дидактичні ігри та вправи, розвивальні ігри.

Розділ II. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх вивчення

Зміст освітнього процесу в дошкільному підрозділі КУ Сумський НВК №16 СМР у 2025/2026 навчальному році спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх напрямів Базового компоненту дошкільної освіти:

Освітній напрям	Зміст освітнього процесу
Особистість дитини	<u>Передбачає:</u> Рухова компетентність Має сформовані життєво необхідні рухові уміння та навички,

	розвинені фізичні якості, достатній руховий досвід, який дозволяє застосовувати адекватні фізичні зусилля відповідно до ситуації. Володіє власним тілом, свідомо реагує на елементарні потреби організму, витримує відповідно до віку фізичне навантаження. Виявляє вольові зусилля у руховій діяльності, координує рухи, уміє орієнтуватися в просторі. Здатна самостійно застосовувати руховий досвід у повсякденному житті, оцінює і регулює можливості власного тіла. Володіє основними рухами (ходьба, біг, стрибки, лазіння, метання). Виконує з різних вихідних положень вправи на предметах, з предметами та без них. Володіє елементарними навичками загартування та особистої гігієни. Прагне бути охайною. Самостійно виконує основні гігієнічні процедури. Без нагадування дорослого користується основними гігієнічними засобами та предметами догляду за тілом. Намагається контролювати власну поставу; усвідомлює вплив постави на здоров'я, естетику рухів; виконує комплекс вправ для запобігання порушенням постави та плоскостопості. <u>Здоров'язберезувальна компетентність</u> <u>Навички:</u> дотримується правил здоров'язберезувальної поведінки. Повідомляє дорослому про погане самопочуття, під його керівництвом виконує необхідні лікувально-профілактичні процедури. Уміє оцінювати поведінку власну та інших людей щодо дотримання здорового способу життя. Бере участь в оздоровчих та фізкультурно-розвивальних заходах. Дитина демонструє здатність скористатися номером телефону основної служби допомоги (пожежна, медична, поліція). Володіє навичками безпечної поведінки при агресивному поводженні однолітків, інших дітей або дорослих. <u>Особистісна компетентність.</u> <u>Навички:</u> характеризує себе як він / вона, а в майбутньому чоловік / жінка. Прагне досягати поставленої мети особистої діяльності. Має навички обходитися своїми силами, самостійно в знайомих ситуаціях. За необхідності вміє звертатися по допомогу. Здатна встановлювати причинно - наслідкові та смислові зв'язки між подіями життя, своїми переживаннями. Адекватно реагує на різні життєві ситуації, управляє собою, намагаючись стримувати негативні емоції, співвідносить характер емоційної поведінки з її наслідками для інших. Передбачає результати своєї діяльності, знає їхнє значення для себе і тих, хто поряд, усвідомлює свою відповідальність за вчинене. Виявляє самоповагу (Я — хороша / хороший), повагу до інших (інші також хороші), власну гідність.
<i>Дитина в соціумі</i>	<u>Передбачає:</u> <u>Соціально-громадянська компетентність</u> Ідентифікує себе та діє відповідно до соціальної ролі: донька / син, брат / сестра, онука / онук, друг / подруга тощо; демонструє елементарні навички емоційної саморегуляції, виражає почуття за допомогою слів, міміки, жестів; пояснює причину своїх емоцій, усвідомлює те, що інші люди переживають різні

	емоційні стани, їм буває радісно, боляче, образливо тощо. Звертається по допомогу до однолітків та знайомих та/або надає їй, вмie отримувати задоволення від надання допомоги іншим. Дотримується соціальних правил та норм поведінки, домовленостей у щоденній життєдіяльності; бере участь у визначенні та прийнятті правил співжиття в родині, групі закладу дошкільної освіти, колі друзів. Уміє порозумітися, домовитись з іншими в конфліктних ситуаціях, вживає у спілкуванні з дорослими й однолітками ввічливі слова. Пропонує ідеї для гри, долучається до різних видів діяльності, бере участь у прийнятті рішень щодо особистих питань та життя колективу. На рівні можливостей дошкільного віку визнає цінності демократії (готовність брати на себе відповідальність, вміння висловлювати власну думку та приймати думку іншого, вміння розв'язувати конфлікти шляхом діалогу; вміння слухати й спостерігати).
Дитина в природному довкіллі	<u>Передбачає:</u> Природничо-екологічна компетентність Дитина виявляє здатність спостерігати за природними об'єктами та явищами планети Земля та видимими об'єктами Космосу; спроможна класифікувати та групувати природні об'єкти рослинного й тваринного світу за характерними ознаками; здатна самостійно чи з незначною допомогою дорослого проводити нескладні дослідження з пізнання властивостей об'єктів природи, спостерігати за явищами природи та помічати зміни у стані природи й погоди, оцінювати метеорологічні явища (температура повітря, вітер, опади тощо); здатна до адекватної поведінки на основі оцінки природних явищ та стану погоди. Здатна з допомогою дорослого вирощувати рослини, доглядати за домашніми улюбленцями та піклуватись про них; демонструє дотримання правил природоорієнтованої поведінки, навички бережливого ставлення до ресурсів; відгукується на пропозиції дорослого зберігати й покращувати природне довкілля чи надавати допомогу живим об'єктам природи. Навички, орієнтовані на сталий розвиток Може пояснити на елементарному рівні необхідність сталого способу власного життя, свідомо обирає дії, спрямовані на зміцнення власного здоров'я, виявляє відчуття особистої причетності до збереження ресурсів планети і власної країни. Здатна пояснити, чому потрібно економно витрачати воду, папір, електроенергію, як це пов'язано зі збереженням лісових, водних запасів планети, клімату; демонструє навички розумного споживання енергії, паперу та води. Здатна не лише усвідомлювати важливість правил у суспільному житті, смисл конкретного правила, а й уміти пояснити іншому, чому варто вчиняти так, а не інакше. Володіє і доречно вживає слова із широкої палітри мовних формул, необхідних для обслуговування різних ситуацій (вітальні слова, слова-звертання, прохання чи пропозиції допомоги, дякування, вибачення тощо); виявляє доброзичливе ставлення до людей, які її оточують.

Мовлення дитини	<u>Передбачає:</u> Мовленнєва компетентність Ефективно спілкується рідною мовою, свідомо намагається говорити виразно і правильно, чітко промовляючи звуки і слова відповідно до орфоепічних норм української мови; регулює дихання і темп у процесі мовлення; володіє силою, висотою, тембром голосу, володіє вербальними і невербальними засобами виразності. Виявляє навички звукового аналізу простих слів. Вживає всі частини мови, граматичні категорії, різні за складністю типи речень; володіє елементарними навичками корекції та самокорекції мовлення; узгоджує слова у словосполученнях і реченнях згідно з мовними нормами (рід, число, відмінок, дієвідміна, клична форма тощо). Ініціює і підтримує розпочату розмову в різних ситуаціях спілкування, відповідає на запитання співрозмовника і звертається із запитаннями, орієнтується в ситуації спілкування, вживає відповідні мовні і немовні засоби для вирішення комунікативних завдань; дотримується правил мовленнєвої поведінки та мовленнєвого етикету. Складає різні види розповідей: описові, сюжетні, творчі (розповідіповідомлення, роздуми, пояснення, етюди), переказує художні тексти, складає за планом вихователя і самостійно казки і різні види творчих розповідей; розповідає про події із власного життя, за змістом картини, художніх творів, на запропоновану тему, за ігровою та уявлюваною ситуаціями, за результатами спостережень та власної діяльності; самостійно розповідає знайомі казки, переказує зміст художніх творів, користується пояснювальним мовленням (пояснити хід наступної гри, майбутній сюжет малюнка, аплікації, виробу); планує, пояснює і регулює свої дії; імпровізує, розмірковує про предмети, явища, події, друзів; робить елементарні узагальнення, висновки; висловлює зв'язні самостійні оцінні судження стосовно різних явищ, подій, поведінки людей, героїв художніх творів. Виявляє здатність до словесної творчості у різних видах мовленнєвої діяльності. Комунікативна компетентність Вільно й невимушено вступає в розмову з дітьми і дорослими, використовуючи різні форми звертання та репліки; виявляє ініціативу в спілкуванні, будує різні типи діалогу між двома-чотирма дітьми; виявляє здатність домовлятися («Нумо так...»), звертатися по допомогу («Допоможіть мені, будь ласка»), пропонувати допомогу («Я можу вам допомогти»); використовує різні вербальні та невербальні засоби для привітання, висловлення подяки тощо; володіє різними формами мовленнєвих висловлювань (питання, зустрічне питання, згода, уточнення, заперечення, сумнів, прохання, вимога, ігрова вимога, дозвіл, порада, відмова, спонукування, задоволення, здивування, вдячність, жаль, невдоволення, вдячність, пояснення, міркування, доказ та ін.) відповідно до різних ситуацій спілкування з дорослими та однолітками. Може
-------------------------------	--

	проаналізувати та пояснити причини виникнення суперечливих чи конфліктних ситуацій, виявляє суперечності (невідповідності) та аргументи «за» і «проти», висуває версії можливого розгортання подій («Що б сталося, якби.?»), «Слід вчинити т а к ., тому щ о .» та ін). Бере участь у перемовинах. Тримається в діалозі невимушено, розмовляє тактовно. Художньо-мовленнєва компетентність Підтримує бесіду про зміст, ідею, характери та вчинки героїв твору, відповідає на запитання дорослого, висловлює свої враження, переживання, оцінно-етичні судження стосовно персонажів, співвідносить оцінки літературних героїв з власною поведінкою, реальними подіями; переповідає відомі казки, оповідання; усвідомлює та пояснює зміст прислів'їв, приказок, доречно використовує їх у мовленні; відгадує описові загадки; інтонаційно передає різні почуття при виконанні літературних творів; відтворює в мовленні образні вислови з художнього тексту; чітко промовляє скоромовки, чистомовки, прислів'я та приказки; бере участь у мовних іграх. На основі засвоєного зразка складає невеличкі розповіді, казкові історії за змістом скоромовок, прислів'їв, власні описові та порівняльні загадки, лічилки, колісанки; придумує іншу кінцівку літературного твору, доповнює текст казки, оповідання додатковими епізодами
Дитина в світі мистецтва	<u>Передбачає:</u> Мистецько-творча компетентність Пов'язує яскравість образу, зміст твору з кольорами, композицією, формою; звуками, ритмами, динамікою, темпом, рухами; мімікою, жестами, римами, монологам, діалогам. Здатна розрізнити основні жанри живопису (портрет, пейзаж, натюрморт, казковий, анімалістичний), музики (вокальні, інструментальні), вистави різних театрів (ляльковий, музичний). Знаходить просту аналогію між життям і змістом твору, використовує здатність споглядати і услуховуватися в довкілля для бачення краси у побуті та мистецтві, набувати художньо-продуктивного досвіду мистецької діяльності. Володіє доступними техніками та відображає ними життєві враження та почуття. Виявляє вміння використовувати техніки художньопродуктивної та декоративно-ужиткової діяльності, експериментує з зображувальними матеріалами, створює художні образи. Має найпростіші навички виконавської культури (декламує, передає рухами характерні ознаки персонажу) та культури глядача (володіє елементарною культурою поведінки під час свят, концертів в освітніх та мистецьких закладах). Має домірні вікові навички співу, слухання музики, музично - ритмічних рухів, гри на дитячих музичних інструментах. Виявляє музикальність, уміння передавати настрій, емоції, почуття в музично - руховій і пісенній творчості, музикуванні та музичній грі. Виявляє навички образного мовлення, акторські здібності. Запам'ятовує сюжетну послідовність спектаклю, своєчасно включається в театралізовані дії. Ідентифікує почуття та вчинки

	персонажів із власними. Використовує побутові речі як атрибути театралізованої діяльності. Співпрацює з дітьми, зокрема з особливими освітніми потребами, й дорослими заради спільного успіху під час мистецької діяльності — художньо-продуктивної, музичної, театралізованої, розваг, свят. Відгукується на пропозиції щодо оздоблення інтер'єру (на свята), долучається до дорослих під час декорування приміщення. Виявляє елементи естетичного смаку та підтримує естетичні прояви у побуті (доцільність вибору одягу до ситуації, культура прийому їжі, сну, відпочинку та праці, культура поведінки й дотримання елементарних правил етикету під час святкування). Демонструє за власним бажанням досвід мистецьких дій у самостійній художній діяльності. Виявляє елементарні навички рефлексії — обмірковує з іншими свій мистецький досвід, враження, ставлення до мистецької діяльності. формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, 16 формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.
Гра дитини	<u>Передбачає:</u> Ігрова компетентність Ініціює організацію ігор з іншими дітьми за власним вибором. Самостійно обирає тему для гри, моделює явища реального життя, розвиває сюжет на основі досвіду та знань, прикладах дорослих, з літературних творів і казок, дотримується правил рольової взаємодії (узгодження, рівності, управління тощо). Разом з іншими дітьми облаштовує ігрове середовище та самостійно чи з незначною допомогою розподіляє ролі. Дотримується правил гри до її закінчення та стежить, щоб усі учасники їх виконували. Уміє підпорядковувати власні дії ігровим задумам, приймати пропозиції інших дітей та узгоджувати їх з усіма учасниками ігрового процесу, використовувати в іграх різні іграшки відповідно до її змісту або предметизамінники; конструювати ігрове поле за допомогою різних предметів та матеріалів згідно з темою. Уміє налагоджувати партнерські стосунки завдяки діалогічному спілкуванню на основі ігрового задуму, рольової взаємодії або особистих уподобань, проявляє товарищескість, толерантність, зважає на думку інших, стримує агресивні прояви, конструктивно розв'язує конфлікти, радіє спільному успіху, дотримується норм та етикету спілкування, висловлює у делікатній формі своє непогодження з пропозиціями ровесника, його діями із розподілу ролей, іграшок, обов'язків. Адекватно

	оцінює результати власних дій та дій товаришів по команді, виявляє взаємну прихильність, надає перевагу грі як провідній діяльності; використовує власний досвід для створення ігор; здатна гратися сама та з однолітками, виявляє вміння залучити до гри партнерів; намагається творчо розвивати сюжет або придумувати ігри.
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	<u>Передбачає:</u> Предметно-практична, технологічна компетентність Володіє видами предметно-практичної діяльності: конструювання (з будівельного матеріалу, з паперу (оригамі, паперопластика), з природного матеріалу, з деталей конструкторів тощо), наочне моделювання (конструкцій, моделей, наприклад, часу: ранок-день-вечір-ніч, пів року: зима-весна-літо-осінь тощо), проєктування, технічної творчості (створення конструкцій, споруд, технічних елементів). Вміє визначати мету, прогнозувати кінцевий результат, планувати послідовність дій, узгоджувати власні дії з діями партнерів. Демонструє сформованість умінь розглядати конструкції, виокремлювати їхні основні складові, співвідносити за розмірами, формами, розташуванням, аналізувати та оцінювати результат своєї роботи та роботи однолітків, вносити корективи, виправляти помилки. Турботливо ставиться до рукотворних виробів. Вміє використовувати зразки та намагається додати самостійні знахідки та рішення у створенні виробів, проявляє просторі 17 фантазію, винахідливість, імпровізує, використовуючи наявні ресурси, альтернативно застосовує предмети та матеріали, зважаючи на їхні властивості, генерує ідеї та заохочує товаришів бажанням їх реалізувати, прагне довести розпочату справу до логічного завершення. Виокремлює потрібну інформацію про об'єкти довкілля з малюнку, плану, моделі, схеми, порівнює різні моделі одного й того ж самого об'єкта. Долучається до рукоділля (handmade) з різними матеріалами з метою удосконалення навколишнього життєвого простору. Сенсорно-пізнавальна, логіко-математична, дослідницька компетентність Встановлює залежності між числами натурального ряду, величинами, просторовими ознаками; володіє основними одиницями вимірювання часу, величини. Здатна спрямовувати сенсорні процеси відчуття, сприйняття, увагу на пізнання об'єктів довкілля; диференціювати сенсорні еталони за ознаками форми, величини, кольору, просторового розташування; здатна за допомогою власної сенсорної системи досліджувати предмети й об'єкти дійсного світу, виявляти в них спільне і відмінне; використовувати різні способи обстеження, раціональні прийоми порівняння, набуті у процесі взаємодії з дорослими і однолітками; доцільно, усвідомлено використовувати елементарні математичні знання в знайомих та нових пізнавальних ситуаціях; знаходити різні варіанти розв'язання логіко - математичних завдань; аналізувати, узагальнювати,

	класифікувати, групувати предмети, об'єкти за ознаками форми, величини, кількості, кольору, здійснювати серіацію, елементарне кодування властивостей та якостей предметів, об'єктів за допомогою символічних позначень; робити висновки та узагальнення, самостійно виправляти помилки, оцінювати результати власної роботи, наполегливо досягати кінцевої мети у розв'язанні логіко-математичних, пошуково-дослідницьких завдань.
--	--

Відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти у дошкільному підрозділі Комунальної установи Сумський навчально - виховний комплекс №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради визначено зміст і структуру освітнього процесу за інваріантною складовою.

Інваріантна складова змісту дошкільної освіти сформована на державному рівні і є обов'язковою. Інваріантну частину змісту освіти систематизовано відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за освітніми лініями: «Ознайомлення із соціумом», «Ознайомлення з природним довкіллям», «Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо), «Сенсорний розвиток», «Логіко-математичний розвиток», «Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування», «Здоров'я та фізичний розвиток». Реалізація програми передбачає врахування принципу інтеграції освітніх ліній у відповідності з віковими можливостями і особливостями вихованців.

У закладі забезпечується неперервність змісту освітніх ліній, а також наступність дошкільної та початкової ланок. Виключення з інваріативної частини будь якої з освітніх ліній порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі.

Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітніх ліній, що включені до інваріативної частини дає змогу забезпечити належний рівень соціально - особистісного розвитку дітей дошкільного віку в структурі неперервної освіти.

Дотримання змісту, взаємозв'язку та логічної послідовності реалізації освітніх ліній Базового компоненту забезпечується та відображається у блочно-тематичному плануванні освітнього процесу.

З метою підвищення якості освітнього процесу в КУ Сумський НВК №16 СМР у 2025/2026 навчальному році в закладі використовуються інноваційні педагогічні технології, а саме:

- **елементи методики М. Монтессорі** у групі раннього віку, Самонавчальні засоби - матеріали, з якими вихованець працює, наслідуючи педагога, діючи за зразком, а потім самостійно приступає до їхнього виконання. Індивідуалізація розвитку дошкільників реалізується через взаємодію з матеріалами, з урахуванням права вибору дітей, природних потреб та вікових особливостей.

- **ІКТ** у всіх вікових групах_- В результаті впровадження в роботу закладів дошкільної освіти ІКТ можна очікувати такі результати:

 1. Підвищення ефективності процесу навчання.
 2. Активізація пізнавальної діяльності дітей.
 3. Підвищення рівня професійної майстерності педагогів.
 4. Виявлення рівня психолого-педагогічної компетенції батьків.
 5. Створення єдиного інформаційного середовища.
 6. Створення активної, працездатної системи підтримки сімейного виховання, через використання інформаційно – комп'ютерних технологій.
 7. Забезпечення активної участі батьків у освітньо-виховному процесі ЗДО.
 8. Підвищення педагогічної культури членів родин вихованців.

-технологія ефективного засвоєння інформації А. Г. Чепурного «Мнемотехніка» в середній, молодшій, різновіковій та старшій групах, Заснована на візуальному сприйнятті інформації з подальшим її відтворенням за допомогою зображень. Основний сенс застосування мнемотабліці для дітей полягає в наступному - для визначення конкретного слова або словосполучення використовується конкретне зображення (картинка), за допомогою якого відбувається схематична замальовка слова. Ретельно вивчаючи представлені зображення, дитина прискореними темпами може запам'ятовувати і відтворювати текстовий матеріал, що допомагає розвивати мову у дошкільнят.

-педагогічна спадщина В. Сухомлинського - Упроваджуючи літературну спадщину В.Сухомлинського в освітній процес дошкільної освіти, педагоги мають ефективні результати, адже навчання дитини це довготривалий процес.

В нашому дошкільному закладі триває робота над літературною спадщиною Сухомлинського.

Основними завданнями щодо формування загальнолюдських моральних якостей та християнських чеснот, що стоять перед батьками та вихователями, є такі:

- Збагачувати наочно – чуттєві уявлення дитини про моральні якості, чесноти та добру поведінку;
- Сприяти розумінню того, яке велике значення має дотримання моральних правил;
- Вчити розрізняти позитивні та негативні вчинки, давати оцінку їм;
- Закріплювати вміння дотримуватися моральних правил в повсякденному житті незалежно від ситуації;
- Узагальнювати й систематизувати уявлення дитини про чуйність, доброзичливість, допомогу тим, хто її потребує, і кому вини під силу її надати;

- Розвивати позитивні емоції і почуття;
- Культивувати навички розуміння внутрішнього стану людини, тобто «пізнання людини серцем».

-ТРВЗ- теорія розв'язання винахідницьких задач у середній групі та групі старшого дошкільного віку, що дозволяє зробити процес навчання привабливим для дітей, змістовним, поєднати здобуття знань з грою.

Основне завдання, що стоїть перед педагогами - навчати дитину розв'язувати проблеми різного рівня складності з використанням винахідницьких завдань. Вихователі навчають дитину виявляти проблеми, з'ясовувати, чому легкі завдання розв'язуються просто, а важкі - складно. Використовують колективні ігри, ігри-заняття, під час яких діти вчаться спостерігати навколишню дійсність, виявляти суперечливі властивості предметів, явищ, шукати відповіді на поставлені питання. Педагог орієнтується на вільний та самостійний вибір дитини - предмета, матеріалу, виду діяльності.

-Палички Кюізенера - Велика роль паличок Кюізенера полягає в реалізації принципу наочності, поданні складних абстрактних математичних понять у доступній малюкам формі, в оволодінні способами дій, необхідних для виникнення у дітей елементарних математичних уявлень. Важливі вони для накопичення чуттєвого досвіду, поступового переходу від матеріального до матеріалізованого, від конкретного до абстрактного, для розвитку бажання опанувати числом, рахунком, вимірюванням, найпростішими обчисленнями, вирішення освітніх, виховних, розвиваючих завдань і т.д.

-Коректурні таблиці Н. Гавриш -Коректурні таблиці використовуємо як засіб розвитку творчості кожного вихованця. Кожного разу вихователі разом з дітьми можуть знаходити нові педагогічні смисли у використанні таблиці: придумувати нові завдання, встановлювати нові закономірності та зв'язки між елементами таблиці.

-Технологія «Су-джок» - Впровадження цієї технології в систему оздоровчої роботи садочку - підвищення захисних сил організму, зменшення захворюваності серед вихованців, активізації психічних процесів, зокрема для концентрації уваги, розвитку мовлення, мислення; відновлення фізичних сил організму та зняття напруги.

Розділ III. Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» освітня програма дошкільного підрозділу Комунальної установи Сумський навчально-виховний комплекс №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад»

Сумської міської ради визначає мету, завдання освітнього процесу на навчальний рік, а також форми його організації.

Термін навчання:

Навчальний рік у дошкільному підрозділі Комунальної установи Сумський навчально - виховний комплекс №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа I-III ступенів - дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради починається 1 вересня 2025 року і закінчується 31 травня 2026 року, оздоровчий період (під час якого освітня робота здійснюється відповідно до інструктивно-методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України) - з 1 червня по 31 серпня 2026 року.

Організоване навчання у формі занять проводиться, починаючи з 3-го року життя.

Тривалість занять становить:

- у групі раннього віку - не більше 10 хвилин;
- у різновіковій групі (дистанційне здобуття освіти)- не більше 15 хвилин;
- у різновіковій групі (очне здобуття освіти) - 20 хвилин;
- у старшій групі - 25 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями становить не менш 10 хвилин. Тривалість проведення гурткової роботи - 15-25 хвилин залежно від віку дітей.

З метою досягнення очікуваних результатів навчання (набуття компетентностей) у 2025/2026 навчальному році педагогами закладу будуть проводитися різні форми організації освітнього процесу, у тому числі заняття різних типів.

Для якісної організації освітнього процесу проводяться такі **заняття (за типами):**

- фронтальні, колективні (з усіма дітьми групи);
- групові (10-12 дітей);
- індивідуально-групові (4-6 дітей);
- індивідуальні (1 -4 дитини).

За дидактичними цілями у всіх вікових групах організовуються такі види занять:

- заняття із засвоєння дітьми нових знань;
- заняття із закріплення і систематизації досвіду дітей;
- контрольні заняття.

За специфікою поєднання змісту та форм роботи в межах заняття проводяться такі заняття:

- **інтегровані;**

Інтеграція сприяє значному скороченню організованих форм навчальної діяльності (занять) та істотно знижує навчальне навантаження на дітей.

Освітня діяльність у групах планується як у I-й, так і у II-й половині дня відповідно до розкладу занять на тиждень. У другій половині дня можуть плануватися заняття з художньо-продуктивної та діяльності та фізичного

розвитку. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

На час воєнного стану складено орієнтовний розклад занять за інституційною формою (дистанційно або очно).

У Комунальній установі Сумський навчально-виховний комплекс №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа I-III ступенів - дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради планування освітнього процесу здійснюється за режимними моментами та блочно-тематичним принципом, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

Безперервна безпосередньо освітня діяльність в групах планується як в першій так і в другій половині дня відповідно до розкладу занять на тиждень. В другій половині дня плануються заняття з художньо-продуктивної діяльності. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня у групі раннього віку не перевищує двох занять, різновіковій (молодшо-середній) групах не перевищує двох, у старшій – трьох організованих навчальних занять. У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, проводяться фізкультурні хвилинки. Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, проводяться переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю. Такі заняття поєднуються та чергуються із заняттями з музичного виховання та фізкультури.

Тип заняття обирає та уточнює вихователь самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх програмах.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Окрім спеціально організованої освітньої діяльності передбачається **самостійна діяльність дітей:**

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою та ін.);

- спостереження;

- пошуково-дослідницька діяльність;

- самостійна художня діяльність

- тощо.

За окремим планом вихователі здійснюють індивідуальну роботу з дітьми.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення фізкультурно - оздоровчих заходів:

- ранкової гімнастики;

- гімнастики пробудження;

- занять фізичною культурою;

- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилин під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід).

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться з раннього віку.

З метою реалізації варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти у ЗДО проводиться гурткова робота за інтересами дітей.

Її мета: задовольняти потреби й зацікавленості дитини до певного виду діяльності.

У 2025/2026 навчальному році буде організовано роботу наступних гуртків для дітей дошкільного віку:

№ з/п	Назва гуртка	Вікова категорія дітей	Керівник
1	«Маленькі дослідники»	Старша дошкільна група «Сонечко» (5–6 й рік життя)	Головань Наталія
2	Гурток з хореографії «Джерельце»	Різновікова група	Карпенко Світлана
3	«Талановиті пальчики»	Різновікова група (3-4 й) рік життя)	Никонець Людмила

Заняття в гуртках (додаткові освітні послуги на вибір батьків) проводяться на безоплатній основі у II половину дня, після денного сну. Тривалість проведення гурткової роботи - 20-30 хвилин.

Вищезазначені форми організації освітнього процесу в дошкільному підрозділі реалізуються в рамках:

- плану роботи закладу КУ Сумський НВК №16 СМР на 2024/2025 навчальний рік;
- режиму роботи груп та закладу освіти.

За окремим планом у дошкільному підрозділі закладу освіти організовується літнє оздоровлення дітей, під час якого освітній процес організовується за тематичними тижнями.

Під час літнього періоду освітній процес організовується в наступних формах:

- ранкова гімнастика та гімнастика пробудження;
- дозований біг, ходьба по траві, піску, по «доріжці здоров'я»;
- рухливі та спортивні ігри;
- процедури прийняття сонячних та повітряних ванн;
- екскурсії, цільові прогулянки;
- продуктивні види діяльності;
- ігри з водою, піском;
- конструкторські та творчі ігри;

- пошуково-дослідницька діяльність;
- організація трудової діяльності;
- літературні розваги, конкурси малюнків;
- змагання, різноманітні конкурси, естафети

Організація проведення освітнього процесу в інклюзивних групах здійснюється згідно освітньої програми.

Головним завданням якої є:

- 1.Корекційно - відновлювальна робота.
- 2.Виховання і освіта дітей з урахуваннями особливостей їх психофізичного розвитку.
3. Опанування дитиною системи прийомів адаптивної поведінки, що забезпечує успішність її соціалізації.
4. Батьківська компетентність щодо соціалізації дитини з особливими потребами.
5. Досягнення дитиною достатнього рівня освіченості, включення її у соціально активну діяльність, забезпечення знань, вмінь та навичок, рис характеру, які допоможуть їй адаптуватися в соціумі.

Для забезпечення повноцінної роботи в групі створена система взаємозв'язку: вихователів, асистента вихователя, практичного психолога, інструктора з фізичного виховання, музичного керівника, помічника вихователя та батьки вихованців.

Напрямки роботи:

- зміцнення здоров'я;
- розвиток і формування особистості;
- забезпечення соціально - психологічної реабілітації та адаптації дитини шляхом спеціально організованого навчально - виховного процесу у комплексі з корекційно-відновлювальною роботою;
- партнерські відносини між колективом дошкільного підрозділу та батьками.

Вчителем - дефектологом, вчителем - логопедом, практичним психологом, вихователями в інклюзивних групах для дітей з особливими освітніми потребами проводяться корекційні заняття, які мають єдину корекційно - розвивальну спрямованість.

Робота з батьками або особами, які їх замінюють і дітьми (віком від 1,6 до 6(7) років) проводиться підгрупами та індивідуально за річним планом роботи. ***Організація психолого-педагогічної допомоги*** батькам або особам, які їх замінюють, будується на основі інтеграції діяльності спеціалістів: вихователів, практичного психолога, медичного працівника.

Розділ IV. Опис та система внутрішнього забезпечення якості освіти.

Відповідно до ст. 41 Закону України «Про освіту» у дошкільному підрозділі Комунальної установи Сумський навчально - виховний комплекс №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів -

дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради сформовано систему внутрішнього забезпечення якості освіти. У рамках зазначеної системи у 2024/2025 навчальному році будуть здійснені заходи щодо визначення стану забезпечення якості освітнього процесу.

Стаття 41 Закону України «Про освіту» включає:

- політики та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про дошкільну освіту» педагогічна рада закладу дошкільної освіти формує систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, зокрема систему та механізми забезпечення академічної доброчесності.

Внутрішня система забезпечення якості освіти створюється відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Державної служби якості освіти України з урахуванням: цілей та пріоритетів розвитку закладу дошкільної освіти; типу закладу, місцезнаходження, умов діяльності.

До розбудови внутрішньої системи якості освіти залучаються усі учасники освітнього процесу.

Рекомендації щодо створення внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Мета внутрішньої системи забезпечення якості освіти: постійне та послідовне підвищення якості освіти на основі відстеження динаміки показників освітньої діяльності та освітніх процесів у дошкільному підрозділі закладу освіти.

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

1. Визначення пріоритетних напрямів та показників для оцінювання освітньої діяльності, управлінських процесів у дошкільному підрозділі закладу освіти.

2. Здійснення вимірювання показників освітньої діяльності та управлінських процесів у дошкільному підрозділі закладу освіти та оцінка їх динаміки.

3. Визначення шляхів підвищення якості освіти за результатами оцінювання показників освітньої діяльності та освітніх процесів.

4. Надання допомоги учасникам освітнього процесу щодо підвищення якості освіти.

Напрями, показники, методи збору інформації для оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів у дошкільному підрозділі закладу освіти.

Напрями, показники для оцінювання освітніх і управлінських процесів у дошкільному підрозділі закладу освіти визначаються за результатами аналізу діяльності закладу освіти за минулий навчальний рік та анкетування педагогічних працівників, батьків вихованців щодо якості провадження освітньої діяльності в дошкільному підрозділі закладу освіти.

Методами збору інформації для оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів у дошкільному підрозділі закладу освіти є: вивчення документації, спостереження, опитування (анкетування, інтерв'ювання) усіх учасників освітнього процесу (педагогічних працівників, дітей, батьків вихованців) та спостереження за дітьми в різних видах діяльності. А також медико-педагогічний контроль за фізичним розвитком та станом здоров'я дітей на заняттях з фізкультури (система медичних і педагогічних спостережень, аналіз ефективності використання засобів і методів фізичного виховання).

Зміни та доповнення до напрямів, показників, методів збору інформації для оцінювання якості освітньої діяльності й управлінських процесів у дошкільному підрозділі закладу освіти схвалюються відповідним рішенням педагогічної ради та затверджуються наказом керівника закладу.

Орієнтовні напрями, показники, методу збору інформації для оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО

Напрямок оцінювання	Показники	Методи збору інформації
Освітнє середовище	Забезпечення дошкільного підрозділу закладу освіти (спортивного, музичного залів, груп) обладнанням відповідно до Типового переліку	Спостереження
	Забезпечення навчально-наочними посібниками та іграшками відповідно до Типового переліку	Спостереження
	Стан території та приміщень. Відповідність санітарно-гігієнічним вимогам до Типового переліку	Спостереження, вивчення документації
	Дотримання вимог безпеки життєдіяльності вихованців та охорони праці працівників	Спостереження, вивчення документації
	Створення умов для дітей з особливими потребами	Спостереження, вивчення документації
Освітня діяльність	Якість планування в дошкільному підрозділі закладу освіти	Вивчення документації
	Діяльність керівника дошкільного підрозділу закладу освіти	Опитування, вивчення документації
	Система внутрішнього моніторингу	Вивчення документації
	Організація та здійснення освітнього процесу в дошкільному підрозділі закладу освіти	Спостереження вивчення документації
	Рівень реалізації компетентнісного	Спостереження, вивчення

	підходу	документації
	Діяльність вихователя	Спостереження, вивчення документації
	Організація та здійснення методичної роботи	Вивчення документації
	Співпраця з батьками вихованців	Опитування, вивчення документації
Результати освітньої діяльності	Рівень засвоєння вихованцями старших груп вимог БКДО за освітніми лініями	Спостереження

Основні політики забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в дошкільному підрозділі закладу освіти.

Основними політиками забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в дошкільному підрозділі закладу освіти є:

- забезпечення публічної інформації про діяльність закладу освіти (ст. 30 Закону України «Про освіту»);
- дотримання принципів академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників (ст. 42 Закону України «Про освіту»);
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню);
- створення умов щодо професійного зростання педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (зі змінами).

Основні процедури вивчення якості освітньої діяльності в дошкільному підрозділі закладу освіти

Основними процедурами вивчення якості освітньої діяльності в дошкільному підрозділі закладу освіти визначено:

- відстеження рівня розвитку дітей старшого дошкільного віку відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти;
- внутрішній моніторинг якості освіти;
- самооцінювання освітньої діяльності.

Відстеження рівня розвитку дітей старшого дошкільного віку здійснюється відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти. У якості інструментарію використовуються карти спостереження. Для забезпечення об'єктивності та достовірності даних важливо дотримуватись принципів академічної доброчесності, у тому числі справедливого оцінювання.

Внутрішній моніторинг якості освіти здійснюється відповідно до статті 48 Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 № 54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти». Для проведення внутрішнього моніторингу розробляється відповідна програма.

Самооцінювання освітньої діяльності включає:

- самооцінку показників освітньої діяльності та управлінських процесів;
- оцінювання педагогічними працівниками своєї діяльності.

Очікувані результати щодо реалізації системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

1. Отримання об'єктивних даних про якість освітньої діяльності та управлінських процесів у дошкільному підрозділі закладу освіти.
2. Підвищення якості освіти в дошкільному підрозділі закладу освіти на основі прийняття ефективних управлінських рішень.
3. Створення атмосфери довіри в дошкільному підрозділі закладу освіти серед педагогічних працівників та батьків вихованців.

Висока якість дошкільної освіти буде забезпечена спільними зусиллями управлінської та методичної служби, педагогів та батьків, діяльність яких націлена на досягнення оптимальних результатів освітньої роботи з дітьми раннього і дошкільного віку, наступності у реалізації як навчальних, так і основних виховних завдань.

Виконання Освітньої програми дасть змогу:

- удосконалити організацію освітнього процесу в закладі з метою забезпечення ефективної реалізації завдань державного стандарту;
- забезпечити формування у дітей дошкільного віку мотивації до навчальної діяльності та саморозвитку;
- створити умови для якісного соціально - емоційного розвитку дитини старшого дошкільного віку як запоруки успішної самореалізації на наступному етапі життя в початковій ланці школи;
- забезпечити компетентнісний підхід до освітнього процесу;
- розширити спектр додаткових освітніх послуг;
- забезпечити збереження психічного здоров'я дітей раннього та передшкільного віку;
- задовольнити освітньо-культурні потреби здобувачів освіти;
- удосконалити систему підвищення професійної майстерності педагогів, надаючи пріоритет самоосвіті;
- упровадження в освітню практику сучасних інформаційних і комунікаційних технологій;
- упровадження ефективних технологій співпраці з батьками в практиці психолого-педагогічного партнерства;
- використання сучасних освітніх технологій у роботі з дітьми.

Дошкільний підрозділ Комунальної установи Сумський навчально - виховний комплекс №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради укомплектований педагогічними кадрами та обслуговуючим персоналом. Педагогічні кадри мають повну вищу, неповну вищу, базову освіту за відповідною спеціальністю.

Загальна кількість працівників складає 16 осіб, із них: 8 педагогічних працівників, 6 осіб обслуговуючого персоналу та 2 асистента вихователя.

Усі приміщення дошкільного підрозділу відповідають санітарно-гігієнічним нормативам та сучасним вимогам.

Освітнє середовище закладу наповнене відповідно до «Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 19.12.2017 р. № 1633.

Безпечність умов у закладі створено відповідно до вимог листа Міністерства освіти і науки України від 14.02.2019 р. № 1/11-1491 «Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти».

Розділ V. Інструменти проведення моніторингу освітнього процесу

Результати освітньої діяльності педагогів закладу з формування у дітей компетентностей будуть визначатись шляхом проведення моніторингових досліджень.

Прогнозований результат Освітньої програми

Для вихованців і батьків:

- будуть створені умови для повноцінного особистісного росту дитини;
- міцний стан здоров'я дітей буде сприяти підвищенню якості їх освіти;
- забезпечення індивідуального педагогічного та психологічного супроводу для кожної дитини;
- залучення батьків до освітнього процесу, узгодженість та співпраця з батьками для успішного розвитку дітей;
- підвищення батьківської компетентності щодо виховання і розвитку здорової, соціально адаптованої та всебічно розвиненої дитини дошкільника;
- якість сформованості ключових компетентностей буде сприяти успішному навчанню дитини в школі;
- система додаткової освіти доступна і якісна.

Для педагогів:

- кожному педагогу буде надана можливість для підвищення професійної майстерності;
- кваліфікація педагогів дозволить забезпечити сформованість ключових компетентностей дошкільника;
- буде подальший розвиток умов для успішного освоєння педагогічних технологій;
- підтримка інноваційної діяльності.

Мета моніторингу - виявлення ступеня відповідності результатів діяльності дошкільного підрозділу стандартам і вимогам дошкільної освіти.

Завдання моніторингу:

- безперервно спостерігати за динамікою розвитку дітей дошкільного підрозділу, своєчасно виявляти зміни і ті фактори, які викликають ці зміни;
- здійснювати тактичне і стратегічне прогнозування розвитку найважливіших процесів у дошкільному навчальному закладі;
- підвищувати мотивацію співробітників в галузі забезпечення якості освітніх послуг;

-залучати батьківську громадськість в процес поліпшення якості освіти дошкільного підрозділу.

№	Заходи	Мета	Термін виконання
1.	Педагогічна діагностика (обстеження) особливості розвитку дітей .	Вивчення рівня розвитку дітей у різних сферах життєдіяльності за освітніми лініями у групах загального розвитку та інклюзивних групах.	Вересень 2025р., травень 2026р.
		Відстеження результатів освітньої роботи для дітей низького і нижче середнього рівня розвитку.	Січень 2026р. (у разі необхідності)
		Виявлення рівня реалізації завдань програми.	II половина квітня 2026р.
		Визначення рівня шкільної зрілості в старших групах.	
2.	Проведення підсумкових занять, індивідуальних бесід з дошкільниками.	Визначення рівня розвитку дітей, їх обізнаності у сферах життєдіяльності, визначення проміжних результатів.	1 раз на квартал
3.	Аналіз планів освітньої роботи з дітьми.	Виявлення стану виконання державних вимог дошкільної освіти.	Щотижнево
4.	Анкетування, тестування педагогів, батьків.	Отримання різноманітного емпіричного матеріалу про необхідні аспекти діяльності педагогів, батьків.	За потребою, протягом року.
5.	Педагогічна діагностика професійної діяльності педагогів.	Визначення рівня професійної компетентності педагогів.	Вересень 2025р., Квітень 2026р.
6.	Моніторинг стану здоров'я дітей.	Визначення груп здоров'я за підсумками поглибленого медичного огляду.	Вересень 2025р., Квітень 2026р.
7.	Моніторинг стану захворюваності дітей та відвідування дошкільного закладу.	Визначення індексу здоров'я дошкільників.	1 раз на місяць, 1 раз на квартал
8.	Моніторинг фізичного розвитку дітей.	Виявлення ефективності розвитку фізичних якостей дітей.	Вересень 2025р., Квітень-Травень 2026.
9.	Педагогічний аналіз діяльності дошкільного підрозділу за навчальний рік.	Виявлення недоліків та прогнозування вирішення проблем.	Травень 2026р., Серпень 2026р.

